

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning för genomförande av rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Propositionen innehåller förslag till lag om genomförande av vissa bestämmelser i Europeiska unionens rådsbeslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, samt till lag om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration och om tillämpning av detta fördrag. Fördraget kallas Prümfördraget enligt orten för dess undertecknande. Dessutom föreslås ändringar i skjutvapenlagen, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om fordonstrafikregistret.

Genom den förstnämnda lagen ska Europeiska unionens råds beslut från juli 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümrådsbeslutet), genomföras. Lagen om sättande i kraft av Prümfördraget ska ändras till den del som bestämmelserna i fördraget har införlivats med Europeiska unionens lagstiftning.

Bestämmelserna i Prümrådsbeslutet är som sådana direkt förpliktande lagstiftning för myndigheterna i Finland. En del av bestämmelserna i rådsbeslutet förutsätter dock nationella genomförandebestämmelser. Till dessa bestämmelser i rådsbeslutet hör bland annat rätten för statstjänstemän i andra stater att delta i gemensamma insatser på Finlands territorium samt dessa tjänstemäns befogenheter och rätt att bära och använda skjutvapen eller andra maktmedelsredskap.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÅGE	4
2.1 Tvångsmedelslagen	5
2.2 Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden	6
2.3 Lagen om gemensamma utredningsgrupper	6
2.4 Den nationella lagstiftningen om utlämnande av personuppgifter till utlandet	6
2.5 Den straffrättsliga ställningen för utländska tjänstemän	7
2.6 Internationella förpliktelser och andra samarbetsarrangemang om förebyggande och utredning av brott	7
2.7 Informationssystemet för viseringar	9
2.8 Prümfördraget	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
3.1 Det i förslaget antagna regleringssättet	11
3.2 Automatiserat informationsutbyte	11
3.3 Annat informationsutbyte och gränsöverskridande polissamarbete	12
3.4 Dataskydd och datasäkerhet	12
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
4.1 Konsekvenser för myndigheter	12
4.2 Ekonomiska konsekvenser	13
4.3 Konsekvenser för organisationer och individer	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	14
6 ÅLANDS STÄLLNING	14
DETALJMOTIVERING	16
1 PRÜMRÅDSBESLUTET OCH DESS FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	16
Kapitel 1 Allmänna aspekter	16
Kapitel 2 Åtkomst on-line och begäran om uppföljning	16
Kapitel 3 Större evenemang	19
Kapitel 4 Åtgärder för förebyggande av terroristbrott	20
Kapitel 5 Andra former av samarbete	20
Kapitel 6 Allmänna bestämmelser om dataskydd	22
Kapitel 7 Genomförande och slutbestämmelser	25
2 LAGFÖRSLAG	26
2.1 Lagen om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet	26
2.2 Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag	29
2.3 Skjutvapenlagen	30
2.4 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	30

2.5	Lagen om fordonstrafikregistret	31
3	IKRAFTTRÄDANDE.....	31
4	BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE.....	32
5	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH BEHANDLINGSORDNING	33
	LAGFÖRSLAG.....	36
	1. Lag om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.....	36
	2. Lag om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag.....	38
	3. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	39
	4. Lag om ändring av 41 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	40
	5. Lag om ändring av 15 och 17 § i lagen om fordonstrafikregistret.....	41
	BILAGA.....	42
	PARALLELLTEXT.....	42
	2. Lag om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag.....	42
	3. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	45
	4. Lag om ändring av 41 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	47
	5. Lag om ändring av 15 och 17 § i lagen om fordonstrafikregistret.....	48

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen, som godkändes i november 2004, förutsätter ett innovativt förhållningssätt till utbyte av information för gränsöverskridande brottsbekämpande ändamål. I Haagprogrammet har principen om tillgång till information tagits i bruk. Avsikten med principen är att ge unionens brottsbekämpande myndigheter, som behöver information för att utföra sina uppgifter, rätt till tillgång till sådana uppgifter som de behöver från en annan medlemsstat och att på motsvarande sätt förplikta denna andra medlemsstats brottsbekämpande myndigheter att lämna ut uppgifterna i fråga till de brottsbekämpande myndigheterna i staten i fråga för en pågående undersökning. Tillämpningen av principen om tillgång till information enligt Haagprogrammet inleddes inom Europeiska unionen från och med den 1 januari 2008. Haagprogrammet förutsätter att ny teknologi utnyttjas effektivt vid informationsutbyte och att medlemsstaternas behöriga myndigheter ska ha ömsesidig tillgång till varandras nationella databaser. Det i december 2009 godkända Stockholmprogrammet betonar också vikten av att principen om tillgång till information uppfylls vid utbyte av information mellan brottsbekämpande myndigheter.

Även rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater, nedan rambeslutet om informationsutbyte, förutsätter att de brottsbekämpande myndigheterna snabbt och effektivt kan utbyta befintliga uppgifter och underrättelser för att genomföra brottsundersöknings- och kriminalunderrättelseverksamhet. Tillgången till information från andra medlemsstater effektiviserades t.ex. genom att ställa tidsfrister för överlämnande av uppgifter och genom att minska antalet vägransgrunder. Rambeslutet har i Finland satts i kraft genom lag (26/2009).

Prümfördraget trädde i kraft för Finland den 17 juni 2007 (FördrS 53 och 54/2007). Fördraget innehåller bestämmelser om utbyte

av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter, gränsöverskridande operativt samarbete samt bekämpning av terrorism och olaglig migration. Fördraget innehåller också bestämmelser om dataskydd. I Prümfördraget genomfördes den ovan nämnda principen om tillgång till information. Till sin rättsliga form är Prümfördraget ett sedvanligt internationellt fördrag. De åtgärder som ingår i fördraget hör till EU:s behörighet, men fördraget har inte beretts inom unionens strukturer, utan som ett traditionellt internationellt fördrag mellan regeringar. Enligt artikel 47.1 i Prümfördraget har EU-bestämmelser företräde framom bestämmelserna i fördraget och EU-bestämmelserna tillämpas i stället för fördragets bestämmelser. De fördragsslutande parterna kan ändra eller ersätta bestämmelser i fördraget för att beakta ändringar i EU:s lagstiftning. Största delen av bestämmelserna i Prümfördraget införlivades med EU:s regelverk genom rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet nedan Prümrådsbeslutet. Rådsbeslutet kommer att tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i Prümfördraget.

Till Prümrådsbeslutet hör också rådets beslut 2008/616/RIF av den 23 juni 2008 om genomförande av beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan genomföranderådsbeslutet för Prümrådsbeslutet. Rådsbeslutet i fråga innehåller mycket tekniska och detaljerade bestämmelser om utbyte av sådana DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter som omfattas av Prümrådsbeslutet samt om gemensamma insatser. Även detta rådsbeslut har direkt rättsverkan och eftersom rådsbeslutet är klart och exakt är det direkt tillämpligt och kräver i Finland inga separata genomförandeåtgärder.

2 Nuläge

Enligt artikel 67 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) ska Europeis-

ka unionen verka för att säkerställa en hög säkerhetsnivå bl.a. genom åtgärder för bekämpning av brottslighet. Med stöd av artikel 87 i FEUF ska medlemsstaterna utveckla ett samarbete, inbegripet ett operativt polissamarbete. Samarbetet omfattas också av insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av information. Dessa mål har konkretiserats genom principen om tillgång till information i det ovan nämnda Stockholmsprogrammet.

Medlemsstaterna har dessutom flera bilaterala och multilaterala samarbetsavtal antingen sinsemellan eller med tredje länder. Syftet med dessa avtal är att effektivisera förebyggande och utredning av brott.

2.1 Tvångsmedelslagen

Om upptagande av signalement föreskrivs i 6 kap. 4 § i tvångsmedelslagen (646/2003). Enligt paragrafen får en polisman av den som misstänks för ett brott för identifiering, utredning av brott och registrering av brottslingar ta finger-, hand- och fotavtryck, handstils- och röstprov samt fotografier och uppta kännemärken (signalement). Av vägande skäl som gäller brottsutredningen får en polisman för identifiering och utredning av brott ta signalement även av den som inte är misstänkt för brott, om det är fråga om ett brott för vilket det strängaste straffet är mer än sex månaders fängelse. Signalement av den som inte är misstänkt för brott får inte användas för undersökning av andra brott än det som utreds. Signalementet får inte heller förvaras eller registreras för annat ändamål.

Om bestämning och registrering av DNA-profiler föreskrivs i 6 kap. 5 § i tvångsmedelslagen. Enligt paragrafen får på den som är misstänkt för brott företas kroppsbesiktning som är nödvändig för bestämning av DNA-profilen, om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är minst sex månaders fängelse. Kroppsvisitation får företas för att fastställa DNA-profilen också på personer som genom en laga kraft vunnen dom har funnits skyldiga till brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år. Kroppsvisitation får företas medan personen i fråga avtjänar straff för det nämnda brottet i en straffanstalt eller när personen

vårdas på sinnessjukhus när han eller hon på grund av sitt sinnestillstånd inte dömts till straff. För utförande av uppgifter som föreskrivs i 1 § 1 mom. i polislagen (493/1995) får DNA-profiler registreras i polisens personregister. I polisens personregister får inte registreras DNA-profiler som innehåller uppgifter om den registrerades andra personliga egenskaper än kön.

Den aktuella bestämmelsen i tvångsmedelslagen gäller endast DNA-profilen för den som är misstänkt för ett brott. Om bestämmande av DNA-profilen på sådana personer som inte misstänks för brott föreskrivs i 5 kap. 11 § 2 mom. i tvångsmedelslagen. Enligt bestämmelsen får, om det har begåtts ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år, kroppsbesiktning som är nödvändig för att bestämma DNA-profilen eller för att utföra någon annan motsvarande undersökning företas på sådana personer som inte misstänks för brottet i fråga, om undersökningen är av synnerligen stor betydelse för utredning av brottet på grund av att det skulle vara omöjligt eller väsentligt svårare att utreda brottet med hjälp av metoder som inte i lika hög grad inkräktar på den persons rättigheter som undersökningen gäller. DNA-profilerna och de andra motsvarande undersökningresultaten ska utplånas och de förvarade proven förstöras när målet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet avgörande eller lämnats därhän. Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003), nedan polisregisterlagen, tillåter inte registrering av DNA-profilen på sådana personer som inte misstänks för brott i signalementsuppgifterna i informationssystemet för polisärenden.

Ovan nämnda signalement och DNA-profiler får registreras i polisens personregister även med stöd av 8 § 3 mom. 6 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) och med stöd av 23 a § i tullagen (1466/1994). Om utplåning av signalement och DNA-profiler ur registret föreskrivs, även när det gäller gränsbevakningsväsendet och tullverket, i polisregisterlagen.

2.2 Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) är en allmän lag om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden som närmast innehåller de skyldigheter som de nationella myndigheterna har vid verkställande av en internationell begäran om rättshjälp. Lagen innehåller bestämmelser om delgivning av handlingar, inhämtande av bevis, användning av tvångsmedel, vidtagande av åtgärder för väckande av åtal, utlämnande av uppgifter ur straffregistret samt annan rättshjälp som behövs för behandlingen av straffrättsliga ärenden. Med stöd av lagen kan Finlands myndigheter lämna rättshjälp till en annan stats myndigheter trots att det inte finns något gällande statsfördrag mellan Finland och den stat som begärt hjälp. Enligt 30 § i lagen kan internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden utan hinder av bestämmelserna i lagen också lämnas enligt vad som särskilt har avtalats eller föreskrivits om lämnande av rättshjälp, dvs. att lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden och de internationella fördragen tillämpas parallellt med varandra.

Lagens 15 § förutsätter att tvångsmedel får användas vid uppfyllande av en begäran om rättshjälp endast om detta skulle vara tillåtet i motsvarande fall i Finland (dubbel straffbarhet). De tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen som beskrivits i det föregående stycket får användas för att i Finland uppfylla en begäran om rättshjälp i sådana fall där den gärning som begåtts utomlands till vilken begäran hänför sig är sådan att tvångsmedel vore tillåtna i Finland i utredningen av gärningen, om gärningen hade begåtts i Finland under motsvarande omständigheter.

2.3 Lagen om gemensamma utredningsgrupper

En behörig förundersökningsmyndighet kan med stöd av lagen om gemensamma utredningsgrupper (1313/2002) tillsammans med en behörig myndighet i en främmande stat inrätta en gemensam utredningsgrupp för förundersökning av brott. En utredningsgrupp kan inrättas i samband med svåra och

krävande utredningar som berör minst två stater. Mållandets myndigheter leder och ansvarar för utredningsgruppen. Nyttan med gemensamma utredningsgrupper framkommer bl.a. i situationer där gruppen verkar i en främmande stat och det är nödvändigt att vidta åtgärder där. Åtgärderna ska på begäran av den medlem som mållandet utsett till gruppen genomföras på samma villkor som de skulle ha genomförts om gärningen hade skett under motsvarande förhållanden i landet i fråga. Med andra ord behövs ingen särskild begäran om rättshjälp. Finska myndigheter får för det ändamål för vilket en utredningsgrupp har inrättats använda uppgifter som erhållits i samband med utredningsgruppens verksamhet och som de finska myndigheterna inte på annat sätt skulle ha tillgång till. Med tillstånd av den stat där uppgifterna har erhållits eller som har lämnat uppgifterna får uppgifterna även användas för förundersökning av andra brott och för väckande av åtal.

2.4 Den nationella lagstiftningen om utlämnande av personuppgifter till utlandet

Prümrådsbeslutet gäller signalementsuppgifterna i informationssystemet för polis-ärenden i fråga om DNA- och fingeravtrycksuppgifter samt fordonsregisteruppgifterna vid Trafiksäkerhetscentralen som lyder under kommunikationsministeriet. Eftersom man i fråga om DNA- och fingeravtrycksuppgifter har för avsikt att använda en data-sökning som baserar sig på ett referensdatasystem, förutsätts för erhållande av egentliga personuppgifter även i fortsättningen internationella avtal om rättshjälp.

I polisregisterlagen föreskrivs om utlämnande av personuppgifter i polisens register till utlandet. Polisregisterlagen är till sin karaktär en allmän lag som tillämpas parallellt med ovan nämnda fördrag eller, om inget fördrag har ingåtts med en viss stat, självständigt. I fråga om gränsbevakningsväsendets register ingår motsvarande bestämmelser i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet. I fråga om tullverkets register ingår bestämmelser om utläm-

nande av uppgifter till utlandet i 25–28 § i tullagen. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter till utlandet ingår även i 25 a § 1 mom. i lagen om rättshjälp i straffrättsliga ärenden, 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och 5 kap. i personuppgiftslagen (523/1999).

Enligt 37 § i polisregisterlagen får polisen inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ur polisens personregister, som inrättats för skötseln av de uppgifter som avses i 1 § 1 mom. i polislagen, lämna ut uppgifter till polismyndigheter och andra myndigheter som har till uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller att förebygga brott, utreda brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning, om uppgifterna är nödvändiga för utförande av uppdragen. Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter lämnas ut även genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form. I fråga om gränsbevakningsväsendets register ingår en motsvarande bestämmelse i 38 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet och när det gäller tullverkets register ingår motsvarande bestämmelser i 27 § i tullagen.

I lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) ingår separata bestämmelser om utlämning av uppgifter i fordonstrafikregistret för myndighetsbruk i fråga om offentliga uppgifter (15 §) och i fråga om sekretessbelagda uppgifter (17 §). Enligt 15 § 1 mom. 9 punkten i lagen om fordonstrafikregistret får uppgifter i registret utlämnas till myndigheter i en EES-stat, till Europeiska kommissionen och till myndigheter som avses i internationella överenskommelser för skötseln av förpliktelser som följer av gemenskapens lagstiftning eller internationella överenskommelser som är bindande för Finland. Enligt 17 § 1 mom. 14 punkten i lagen om fordonstrafikregistret får sekretessbelagda registeruppgifter lämnas ut till en EES-stats polismyndighet och andra myndigheter som har till uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller förebygga och utreda brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning, för skötseln av förpliktelser som följer av Europeiska gemenskapens lagstift-

ning eller internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

Enligt 16 § i lagen om fordonstrafikregistret har myndigheter rätt att lämna uppgifter vidare, om utlämnandet baserar sig på lag, på en förpliktelse i en internationell överenskommelse som är bindande för Finland eller på Europeiska gemenskapens lagstiftning. Polisen har dessutom rätt att lämna ut uppgifter om körrätt, körkort, brott som misstänks ha begåtts eller har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, körförbud och fordon till polismyndigheter och judiciella myndigheter i en annan stat samt till myndighetsorganisationer som bedriver internationell brottsbekämpning.

2.5 Den straffrättsliga ställningen för utländska tjänstemän

I 40 kap. 12 § 3 mom. i strafflagen (39/1889) har det straffrättsliga tjänsteansvaret för tagande och grovt tagande av muta och mutförseelse samt förverkandepåföljden utsträckts till utländska tjänstemän som med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse på Finlands territorium utför kontroll, övervakning, förföljande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott och förundersökning. Enligt 16 kap. 20 § 1 och 2 mom. i strafflagen jämställs de nämnda utländska tjänstemännen med inhemska tjänstemän när tjänstemännen är föremål för motstånd eller brott förövas mot dem. Vid brott som riktas mot dem tillämpas bestämmelserna i strafflagen om våldsam motstånd mot tjänsteman, motstånd mot tjänsteman, hindrande av tjänsteman och usurpation av tjänstemannabefogenhet. Uppsåttligt dödande av en utländsk tjänsteman medan denne är i tjänst eller på grund av tjänsteåtgärd kan under de villkor som föreskrivs i 21 kap. 18 § i strafflagen anses utgöra mord.

2.6 Internationella förpliktelser och andra samarbetsarrangemang om förebyggande och utredning av brott

Europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 30/1981) från 1959 är den mest täckande rättshjälpskon-

ventionen inom Europa och den har satts i kraft av så gott som alla medlemsstater i Europarådet. De fördragsslutande parterna har i konventionen förbundit sig att lämna varandra rättshjälp i största möjliga utsträckning i de situationer som fastställs i konventionen i mål eller ärenden som gäller beivrande av brott och som faller under den anmodande partens judiciella myndigheters jurisdiktion. Konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (FördrS 87 och 88/2005), nedan MLA-konventionen, kompletterar den ovan nämnda europeiska konventionen och underlättar dess tillämpning mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen. MLA-konventionen innehåller även bestämmelser om rätten för myndigheterna i en fördragsslutande part att genomföra hemliga utredningar (täckoperationer) på en annan fördragsslutande parts territorium. Också konventionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar (FördrS 147 och 148/2004), nedan Neapel II-konventionen, och Schengenregelverket innehåller bestämmelser om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Också det ovan nämnda rambeslut om informationsutbyte effektiviserar informationsutbytet mellan de brottsbekämpande myndigheterna.

Finland har ingått bilaterala överenskommelser om bekämpning av brottslighet med sju stater: Estland (FördrS 58/1995), Lettland (FördrS 8/1997), Litauen (FördrS 72/1997), Polen (FördrS 70/2003), Ungern (FördrS 66/2003), Ryssland (FördrS 12/1994) och Turkiet (FördrS 139/2004). Dessutom har en överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater om brottsbekämpning undertecknats i mars 2010. Dessa överenskommelser lämpar sig först och främst för verksamhet i underrättelseskedet och de kan tillämpas på alla slags brott. Man kan dock hänvisa till vägransgrunder, om det är fråga om ett politiskt brott eller ett visst slags militärt brott. Överenskommelserna kan även användas till att begära och lämna rättshjälp. Överenskommelserna har i praktiken varit effektiva och flexibla.

Finland har även gällande överenskommelser om gränstullsamarbete med Sverige (FördrS 2/1963) och Norge (FördrS 37/1969), enligt vilka tullmyndigheterna kan

genomföra tullåtgärder i kontrollzonen inom den andra fördragsslutande partens territorium. På basis av överenskommelsen om gränstullsamarbete med Sverige kan tullmyndigheterna bl.a. genomföra tullövervakning inom den andra partens område i en kontrollzon som sträcker sig tre kilometer från riksgränsen samt även använda tvångsmedel i enlighet med den andra statens lagstiftning, under förutsättning att de överensstämmer med bägge staternas lagstiftning, om undersökningen har ett omedelbart samband med smugglingsbrott eller försök till smugglingsbrott.

Också i rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om gemensamma utredningsgrupper och i lagen om gemensamma utredningsgrupper föreskrivs om de villkor på vilka en annan medlemsstats myndighet kan vara verksam på Finlands territorium.

Neapel II-konventionen och Schengenregelverket innehåller bestämmelser om gränsöverskridande åtgärder som till sin natur är operativa. Enligt Neapel II-konventionen är förföljande över gräns, gränsöverskridande övervakning, kontrollerade leveranser, hemliga utredningar och gemensamma specialutredningslag tillåtna endast vid vissa brott. Dessa är för det första olaglig handel med narkotika och vissa andra varor belagda med förbud samt med ämnen som är avsedda för framställning av narkotika. För det andra gäller det brott som innebär olaglig gränsöverskridande handel med skattepliktiga varor för att undgå skatt eller obehörigt erhålla statligt stöd, om detta medför en avsevärd belastning för gemenskapens eller för medlemsstaternas budget. För det tredje är ett sådant brott annan handel med varor som är förbjudna enligt gemenskapens eller nationella tullbestämmelser. Förföljande och övervakning är tillåtna endast om det är fråga om vissa i konventionen uppräknade brott som möjliggör utlämning. Övervakning på grundval av en på förhand lämnad begäran om rättsligt bistånd är i Schengenkonventionen bunden till brott som kan leda till utlämning av gärningsmannen. Gränsöverskridande övervakning utan förhandstillstånd i brådskande situationer vidkänner Schengenkonventionen endast i fråga om utredning av sådana brott som särskilt angetts i en uttöm-

mande förteckning. När det gäller förföljande över gräns ska konventionsparten i bråds-kande situationer välja mellan brotten i den uttömmande förteckningen och brott som kan leda till att gärningsmannen utlämnas. Enligt Neapel II-konventionen kan förföljande över gräns fortsättas även på medlemsstaternas territorialvatten, medan Schengenkonventionen endast omfattar förföljande över konventionsstaternas landgränser. Angående förföljande i havsområden ingår bestämmelser även i Förenta nationernas havsrättskonvention (FördrS 49-50/1996). I 22 a § och 30 a § i polislagen finns nationella bestämmelser om de situationer som avses i Schengenregelverket. I fråga om MLA-konventionen och Neapel II-konventionen ingår de motsvarande nationella bestämmelserna i lagarna om sättande i kraft av dessa konventioner.

I MLA-konventionen och Neapel II-konventionen ingår bestämmelser om hemliga utredningar på en annan stats territorium. Den sistnämnda konventionen kan även tillämpas vid förebyggande av brott, och inte enbart vid undersökning av redan begångna brott. I MLA-konventionen finns dessutom bestämmelser om teleavlyssning i situationer där den som avlyssningen avser kommer in på en annan fördragsslutande parts territorium samt bestämmelser om tekniskt bistånd när det är fråga om en satellittelefon. Det bör beaktas att det i dessa situationer är fråga om teleavlyssning för utredande av brott i enlighet med tvångsmedelslagen, inte om teleavlyssning för förebyggande av brott i som avses i polislagen.

I gränsöverskridande situationer i enlighet med Schengenregelverket, Neapel II-konventionen och MLA-konventionen har tjänstemän rätt att medföra vapen och att använda dem vid nödvärn.

2.7 Informationssystemet för viseringar

Avsikten men Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen) är att förbättra förvaltningen av EU:s gemensamma viseringspolitik samt att främja inre säkerhet och

att förebygga terrorism. Förordningen innehåller de förutsättningar och förfaranden som tillämpas vid utbyte mellan medlemsstater av uppgifter om ansökningar om Schengenviseringar och beslut som fattats om dessa ansökningar. Till VIS-systemet hör också rådets beslut 2008/633/RIF om åtkomst till informationssystemet för viseringar (VIS) för sökningar för medlemsstaternas utsedda myndigheter och för Europol i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott (EUT 13.8.2008 L 218). Med stöd av rådsbeslutet har polisen rätt att få uppgifter ur VIS-systemet för att förhindra och utreda i 34 a kap. i strafflagen föreskrivna terroristbrott eller i 3 § 2 mom. i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) avsedda brott. Uppgifterna ska begäras via Centralkriminalpolisen eller Skyddspolisen. Rådsbeslutet tillämpas ännu inte i Finland.

2.8 Prümfördraget

För närvarande är följande medlemsstater i EU parter i Prümfördraget: Belgien, Bulgarien, Estland, Finland, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Tyskland, Ungern och Österrike. Endast Europeiska unionens medlemsstater kan bli parter i fördraget. Fördraget innebär ett betydande framsteg också för utvecklingen av EU:s rättsliga och inrikes frågor. Genom fördraget kan medlemsstaterna effektivt intensifiera sitt samarbete i synnerhet i fråga om utbyte av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter samt utvidga sitt operativa samarbete till sådana områden som andra samarbetsarrangemang inte omfattar. I Finland är polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna de behöriga myndigheter som tillämpar Prümfördraget.

Fördraget förpliktar de fördragsslutande parterna att inrätta en nationell databas över DNA-analyser för utredning av brott och att upprätthålla databasen. Förfrågningar, användning och annan behandling av uppgifterna sker i enlighet med den nationella lagstiftningen. De fördragsslutande parterna ska utse nationella kontaktställen för sökning och jämförelse av uppgifter. Dessa kontaktställen

ska ges tillträde till referensuppgifterna i DNA-databasen för undersökning av brott i enskilda fall. Sökning och jämförelse sker automatiskt och systemet ger träffar om uppgifternas överensstämmelse konstateras. Den egentliga begäran om personuppgifter sker efter en träff i enlighet med överenskommelserna och bestämmelserna om straffrättsligt samarbete. Förfarandet för fingeravtryck är motsvarande, men då kan uppgifterna också användas för förebyggande av brott. Däremot kan fordonsregisteruppgifter sökas direkt i den andra fördragsslutande parts system för att förebygga och utreda brott och för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Artiklarna 13 och 14 i fördraget förpliktar de fördragsslutande parterna att på begäran och på eget initiativ lämna ut uppgifter och personuppgifter till en annan fördragsslutande part för att säkerställa ordning och säkerhet vid större evenemang, såsom vid idrottstävlingar och Europeiska rådets möten. Personuppgifter kan lämnas ut när det är skäl att anta att personen begår brott vid evenemangen i fråga. Också för förebyggande av terroristbrott ska de fördragsslutande parterna sända varandra information, även på eget initiativ, om det finns skäl att anta att personen kommer att begå brott som avses i artiklarna 1-3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism. Artiklarna 17 och 18 i Prümfördraget innehåller bestämmelser om flygsäkerhetsvakter. Artiklarna tillåter att parterna använder flygsäkerhetsvakter i de luftfartyg som är registrerade i det egna landet. Flygsäkerhetsvakterna är polistjänstemän eller personer med motsvarande utbildning i statlig tjänst som har i uppgift att upprätthålla säkerheten på luftfartyg. Flygsäkerhetsvakterna får bära vapen medan de är ombord på ett luftfartyg. Finland har inte använt flygsäkerhetsvakter men tar emot flyg där något annat land har placerat flygsäkerhetsvakter. I fördraget ingår också bestämmelser om dokumentrådgivare och om gemensamma åtgärder för återsändande. Dessa bestämmelser hänför sig till bekämpning av olaglig migration. Artikel 24 i Prümfördraget innehåller bestämmelser om gemensamma insatser som kan arrangeras på en fördragsslutande parts territorium för att säkerställa allmän ordning och säkerhet samt

för att förebygga brott. Gemensamma insatser kan vara t.ex. gemensamma patruller på gränsområden, gemensamma insatser i samband med större evenemang och gemensamma åtgärder som hänför sig till vägtrafiksäkerhet. Gemensamma insatser kräver att insatsens innehåll och ansvarsområden avtalas på förhand. Under de gemensamma insatserna får en annan stats myndigheter bära skjutvapen, ammunition och annan utrustning på värdstatens territorium. I Prümfördraget ingår bestämmelser också för sådana plötsliga situationer där det är möjligt att komma till en annan fördragsslutande parts territorium utan ett tillstånd givet på förhand om en omedelbar fara hotar. Då får åtgärder vidtas på den andra statens territorium i enlighet med värdstatens lagstiftning som behövs för att avvärja en omedelbar fara för liv eller hälsa. Dessutom ingår i fördraget bestämmelser om hur de fördragsslutande parterna ska bistå varandra när sådana större evenemang, katastrofer eller allvarliga olyckor äger rum på någon fördragsslutande parts territorium som kan ha verkningar på en annan fördragsslutande parts område. I Prümfördraget ingår också detaljerade bestämmelser om data-skydd. Finland har tills vidare bara lite erfarenhet av Prümsamarbetet, beroende i huvudsak på de tidskrävande tekniska arrangemangen för att genomföra den automatiska informationsutväxlingen samt på Finlands avlägsna geografiska läge.

Genom Prümrådsbeslutet införlivades en stor del av bestämmelserna i Prümfördraget med EU:s lagstiftning. Följande bestämmelser i Prümfördraget ska dock fortfarande vara tillämpliga: flygsäkerhetsvakter (artikel 17), bekämpning av olaglig inresa (artiklarna 21-23), åtgärder i omedelbara farosituationer (artikel 25) och lämnande av information på begäran gällande särskilt nämnda uppgifter (artikel 27).

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med rådsbeslutet om Prümsamarbetet är att utvidga en så stor del som möjligt av samarbetet enligt Prümfördraget till alla EU-medlemsstater i stället för 14 medlemsstater. Detta framgår av artikel 1 i rådsbeslutet. För

det nationella genomförandet av rådsbeslutet krävs att det i lagstiftningen införs de ändringar som Prümrådsbeslutet förutsätter. De ändringar i lagstiftningen som behövs är att upphäva lagen om sättande i kraft av Prümfördraget till den del som bestämmelserna i Prümfördraget ersätts med bestämmelserna i Prümrådsbeslutet och att stifta en lag om genomförande av Prümrådsbeslutet. Det sistnämnda lagförslaget innehåller bestämmelser om de befogenheter som en tjänsteman i en annan medlemsstat kan ges då han eller hon verkar som en medlem i en gemensam insats på Finlands territorium. I förslaget ingår en bestämmelse också om en annan medlemsstats tjänsteman som fordonsförare.

3.1 Det i förslaget antagna regleringssättet

I Prümrådsbeslutet föreskrivs om inledandet av tillämpningen i två skeden. Bestämmelser som hänför sig till automatiskt informationsutbyte, vilket gäller DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifter, tillämpas från den 26 augusti 2011 och alla andra bestämmelser har redan tillämpats från den 26 augusti 2009. Tillämpningen av bestämmelserna i rådsbeslutet har kunnat inledas tillfälligt redan före den 26 augusti 2011 utifrån de förklaringar som lämnats om tillämpningen. Endast Österrike har hittills lämnat en sådan förklaring om tillfällig tillämpning av bestämmelserna.

För de medlemsstater som inte är parter i Prümfördraget förutsätts alltid en förklaring om tillfällig tillämpning av rådsbeslutet för att automatiskt informationsutbyte ska kunna inledas före den 26 augusti 2011. I den första övergångsperioden den 26 augusti 2009 ingår åtgärder som kräver nationella genomförandeåtgärder. Dessa är rätten för statstjänstemän i andra medlemsstater att delta i gemensamma insatser på Finlands territorium samt rätt att bära och använda skjutvapen eller andra maktmedelsredskap. Eftersom den första övergångsperioden redan gått ut vid tidpunkten för avfattandet av denna proposition, föreslås att lagarna ska träda i kraft den 26 augusti 2011.

Förslaget till lag om ändring av lagen om sättande i kraft av Prümfördraget har formu-

lerats så att det på ett uteslutande sätt föreskrivs om de bestämmelser i Prümfördraget som inte längre är i kraft som lag. Man har slutit sig till detta regleringssätt för att det fanns vara exaktare än att räkna upp de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen som är i kraft som lag sådana Finland har förbundit sig till dem. I synnerhet bestämmelserna om dataskydd har utformats så att de samtidigt hänför sig både till automatiskt informationsutbyte, som i och med Prümrådsbeslutet ska uteslutas från de fördragsbestämmelser som ska tillämpas, och till annat samarbete, där fördragsbestämmelserna ska tillämpas även i fortsättningen, eftersom de inte har införlivats med Prümrådsbeslutet.

3.2 Automatiserat informationsutbyte

En betydande del av rådsbeslutet gäller effektivisering av informationsutbytet och genomförande av principen om tillgång till information med hjälp av automatisk informationssökning och jämförelse. Rådsbeslutet ålägger medlemsstaterna att utbyta DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifter sinsemellan. DNA- och fingeravtrycksuppgifter utbyts genom ett referensdatasystem. Med hjälp av referensdatasystemet kan man så snabbt som möjligt inrikta den egentliga förfrågan om personuppgifter till den stat där informationen finns. Eftersom rådsbeslutet möjliggör sökning av fordonsregisteruppgifter direkt i ett annat lands datasystem har principen om tillgång till information till denna del genomförts fullständigt. Ändringen är stor i förhållande till nuläget, där man är tvungen att särskilt begära informationen och staten som innehar informationen överväger om den ska utlämna uppgiften eller hänvisa till en vägransgrund. Vid direktsökning av uppgifter kan inte vägransgrunder användas. Bestämmelserna i rådsbeslutet om informationsutbyte inverkar inte på de grunder enligt vilka DNA-, fingeravtrycks- eller fordonsuppgifter registreras i Finland. Informationsutbyte enligt beslutet sker alltså endast i fråga om sådana uppgifter som enligt lagstiftningen i Finland kan registreras. Utbyte av DNA- och fingeravtrycksuppgifter i enlighet med Prümrådsbeslutet möjliggörs av 37 § i

polisregisterlagen även med hjälp av en teknisk anslutning, eftersom det är fråga om utlämnande av uppgifter till EU-länder och till länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3.3 Annat informationsutbyte och gränsöverskridande polissamarbete

Rådsbeslutet innehåller också bestämmelser om utbyte av uppgifter för bekämpning av våld vid större evenemang samt för bekämpning av terroristbrott. Utbyte av information sker i enlighet med den nationella lagstiftningen och via de nationella kontaktställena.

Rådsbeslutet möjliggör också gemensamma insatser och annat samarbete för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt för att förebygga brott. I dessa situationer samarbetar myndigheterna i medlemsländerna operativt på ett annat medlemslands territorium. Till denna del kompletterar Prüm-rådsbeslutet bl.a. Schengenregelverket som tillåter gränsöverskridande åtgärder i sådana situationer där ett brott redan har begåtts. Dessutom utvidgas det gränsöverskridande polissamarbetet till att gälla alla EU-medlemsstater i stället för de nuvarande 14 fördragsslutande parterna. I rådsbeslutet ingår också bestämmelser om användning av tjänstevapen, ammunition, övrig utrustning och tjänsteuniform samt om bestämmande av befogenheter och om användning av dem.

3.4 Dataskydd och datasäkerhet

Eftersom Prüm-rådsbeslutet möjliggör ett nytt slags informationsutbyte innehåller det också mycket detaljerade bestämmelser om dataskydd och datasäkerhet. Målet är att säkerställa att endast namngivna och till uppgiften utsedda personer kan använda referensdatasystemet eller det automatiska systemet som tillåter direkt tillträde till personuppgifter. Målet är också att bygga upp ett system med hjälp av vilket det alltid är möjligt att spåra en person som har använt systemet och sökt eller jämfört uppgifter i det. När det gäller dataskydd och datasäkerhet stöder sig rådsbeslutet, liksom också Prüm-fördraget, på det arbete som gjorts inom Eu-

roparådet, bl.a. konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 35 och 36/1992) och dess tilläggsprotokoll, vilket Finland undertecknade i november 2001.

4 Propositionens konsekvenser

Både Prüm-rådsbeslutet och det i inledningen nämnda rambeslutet om informationsutbyte förbättrar myndigheternas ställning i den medlemsstat som behöver uppgifter och deras rätt till tillgång till uppgifter från ett annat land. De nämnda instrumenten uppfyller principen om tillgång till information. Redan genom Prüm-fördraget genomfördes automatisk sökning och jämförelse i fråga om DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifter.

Bestämmelserna i Prüm-rådsbeslutet om operativt polissamarbete kompletterar befintliga bilaterala och multilaterala överenskommelser bl.a. genom att utvidga området för samarbetet vid förebyggande av brott, såsom beskrivs nedan. Genom Prüm-rådsbeslutet kommer alla EU-länder att omfattas av automatiskt informationsutbyte och gränsöverskridande operativt samarbete, varvid området för samarbetet utvidgas. Norge och Island har avtalat om att ansluta sig till Prüm-rådsbeslutet.

4.1 Konsekvenser för myndigheter

Prüm-fördraget och Prüm-rådsbeslutet innebär ett nytt sätt att tänka i fråga om samarbetet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter. Då det gäller de tre olika klasserna av information, får medlemsstaterna för det första automatiskt referensuppgifterna i fråga om DNA- och fingeravtrycksuppgifterna, vilket möjliggör att personuppgifterna genast kan begäras från den rätta staten. Detta effektiviserar förfarandet för lämnande av rättslig hjälp i brottmål. När det gäller fordonsregisteruppgifter fås uppgifterna genom att söka dem direkt i en annan stats system, eftersom det inte krävs att en begäran sänds till en annan stat och det inte heller är möjligt att vägra utlämnande av information. Detta är ett stort framsteg i förhållande till nuläget. Medlemsstaterna kan dock begränsa utlämnandet av fordonsregisteruppgifter till

endast allvarliga brott och fastställa sin dagliga maximikapacitet för fingeravtrycksuppgifter.

Medlemsländerna utser ett nationellt kontaktställe för sökning och jämförelse av DNA- och fingeravtrycksuppgifter som ges tillträde till andra fördragsslutande parter DNA- och fingeravtrycksuppgifter. Sökningen sker med hjälp av en sökrobot. Medlemsländerna ska endast ha tillgång till sådana DNA-poster som anger DNA-profilen och ett referensnummer som inte kan kopplas till en enskild person. På detta sätt kan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter mycket snabbt utreda om det i den andra medlemsstatens brottsbekämpande myndigheters register finns DNA- eller fingeravtrycksuppgifter som matchar sökningen. I jakande fall kan brottsbekämpningsmyndigheten sända en begäran till det målland som systemet anger för utreda identiteten på den person DNA-profilen eller fingeravtrycket hänför sig till. Då kan t.ex. rambeslutet om informationsutbyte, som ställer tidsfrister för överlämnande av information och som har inskränkt mängden vägransgrunder, tillämpas. Med stöd av begäran får man från det andra medlemslandet de personuppgifter som referensuppgiften gällande DNA- eller fingeravtrycksuppgifterna gäller. Frågan huruvida den medlemsstat som tar emot begäran kan uppfylla den och överlämna personuppgifterna ska lösas enligt nationella bestämmelser och internationella förpliktelser. Det ovan beskrivna systemet är till nytta i synnerhet i sådana situationer där man på brottsplatsen har kunnat fastställa en DNA-profil eller ta fingeravtryck, men ännu inte har lyckats identifiera den brottsmisstänkte. I bästa fall kan man med hjälp av det andra medlemslandets databaser utreda den misstänktes identitet i oupplärade brottsfall eller åtminstone inrikta brottsutredningen. Man kan uppskatta att risken för att bli ertappad för dem som begått brott ökar liksom också brottsutredningens kostnadseffektivitet.

I fråga om fordonsregisteruppgifter har principen om tillgång till information uppfyllts. Lagstiftningen möjliggör också utlämnande av sekretessbelagda fordonsregisteruppgifter till alla medlemsstater, eftersom de är EES-stater. I och med ikraftträdandet av

Prümrådsbeslutet erhålls fordonsuppgifter direkt genom att söka i alla medlemsstaters system och inte enbart i systemen för de 14 fördragsslutande parterna i Prümfördraget.

Bestämmelserna i Prümrådsbeslutet om gemensamma insatser och om trygghet av större evenemang anknyter till säkerställande av allmän ordning och säkerhet samt till förebyggande av brott. Motsvarande bestämmelser ingår i Prümfördraget. Flera andra gällande instrument om samarbete gäller utredning av brott. Sådana instrument är rambeslutet om gemensamma utredningsgrupper, Schengenregelverket, Neapel II-konventionen och MLA-konventionen. De nämnda bestämmelserna begränsas i huvudsak till brottsundersökning, medan Prümrådsbeslutet gäller upptäckande och förebyggande av brott samt säkerställande av allmän ordning, varvid det utvidgar området för gemensamma insatser. I praktiken får de brottsbekämpande myndigheterna i Finland förfrågningar om åtgärder av myndigheter i andra länder, trots avsaknad av eller mycket bristfällig reglering om detta. I och med Prümrådsbeslutet blir det rättsliga läget klarare när de nya samarbetsformerna kommer att omfattas av regleringen i alla medlemsstater i EU.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Enligt artikel 34 i rådsbeslutet svarar EU:s medlemsländer själva för de kostnader som rådsbeslutet föranleder, i fall de inte kommer överens om avvikande arrangemang sinsemellan. Detta betyder inte att medlemsstaterna inte kunde söka finansiering t.ex. från de finansieringsprogram som kommissionen administrerar. Propositionen föranleder utgifter för ändringsarbetena i de nationella datasystemen samt för utvecklandet av nya system. Detta utvecklingsarbete och dessa ändringar i datasystemen har delvis redan gjorts på grund av Prümfördraget, eftersom tillämpningsområdena i fråga om DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifterna är desamma i båda instrumenten.

Kostnader föranleds av automatisk sökning och jämförelse av DNA- och fingeravtrycks-

registeruppgifter samt av direktsökning i fordonsregisteruppgifter. Prümfördraget trädde i kraft i Finland den 17 juni 2007, varvid Finland också började tillämpa fördraget. Automatiskt utbyte av DNA-uppgifter har inletts med två medlemsstater. Kostnaderna för skötseln av administrativa uppgifter och övervakningsuppgifter samt för utvecklingsarbetet av datasystem för utbyte av DNA- och fordonsuppgifter har hittills förorsakat kostnader om ca 70 000 euro. Kostnaderna för utvecklandet av fordonsdatasystemet kommer år 2011 att vara ca 100 000 euro. Eftersom utbyte av DNA-uppgifter grundar sig på bilateralt utbyte av uppgifter, måste testningen och inledandet av informationsutbytet göras separat för varje medlemsstat. För automatisk jämförelse och sökning av fingeravtryck krävs att det nuvarande fingeravtryckssystemet utvecklas, vilket föranleder kostnader på ca 1,8 miljoner euro. En miljon euro beviljades för ändamålet i statens fjärde tilläggsbudget 2010 och anslaget används 2011. Behovet av extra finansiering för 2012 är 0,8 miljoner euro. Den automatiska sökningen av fordonsregisteruppgifter genomförs som ett samarbete mellan Trafiksäkerhetsverket och polisen, men polisen svarar ensam för utvecklingskostnaderna. Dessutom svarar polisen för de kostnader som föranleds av förfrågningar från utländska myndigheter i fordonsregistersystemet. Utöver de ovan nämnda kostnaderna för utvecklings- och ändringsarbeten föranleder underhållet av systemen löpande årliga kostnader.

Eftersom avsikten med Prümrådsbeslutet är att effektivisera informationsutbytet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och tillgången till varandras uppgifter kan man räkna med att tillämpningen av rådsbeslutet leder till att uppgifter söks i registren mer än nu. Antalet förfrågningar kommer att öka men i detta skede är det dock svårt att bedöma hur stor ökningen och hur stora de kostnader för underhåll av datasystemen som föranleds av den kommer att bli.

De ovan nämnda kostnaderna gäller bara utveckling och underhåll av datasystem och de tilläggskostnader som hänför sig till sakkunniguppgifter i samband med utbyte av DNA- och fingeravtrycksuppgifter har inte beaktats.

Även gränsöverskridande operativa åtgärder förorsakar kostnader. Deras storlek beror på åtgärdernas natur och längd.

4.3 Konsekvenser för organisationer och individer

Det internationella samarbete som avses i rådsbeslutet är i ganska stor grad möjligt redan utifrån den nuvarande lagstiftningen och rådsbeslutet kräver inga ändringar i de nationella myndighetsfunktionerna. Skapandet av funktioner och förfaringssätt med andra medlemsstater kräver utvecklingsarbete. Behandlingen av fingeravtrycks- och DNA-träffar i anslutning till informationsutbytet kommer att kräva uppskattningsvis sammanlagt tre årsverken permanenta personresurser till brottstekniska laboratoriet och till det internationella informationsutbytet.

5 Beredningen av propositionen

Under rådsbeslutets förhandlingsskede översände statsrådet till riksdagen en utredning enligt 97 § i grundlagen (E 164/2006 rd) och en skrivelse enligt 96 § 2 mom. i grundlagen (U 8/2007 rd). Förvaltningsutskottet har i ärendet avgett ett beslut (FvUB 130/2006 rd) och ett utlåtande (FvUU 7/2007 rd) i vilka det förhöll sig positivt till förslaget att införliva Prümfördragets bestämmelser med EU:s regelverk.

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet. I samband med beredningen har man begärt utlåtanden från justitieministeriet, finansministeriet, utrikesministeriet, kommunikationsministeriet, inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning, räddningsavdelning och internationella avdelning, Centralkriminalpolisen, Skyddspolisen, dataombudsmannens byrå och Tullstyrelsen. De faktorer som framfördes i utlåtandena har beaktats vid färdigställandet av propositionen.

6 Ålands ställning

För ikraftträdandet på Åland av Prümfördraget begärdes Ålands landskaps bifall, eftersom Åland har behörighet i frågor som gäller allmän ordning och säkerhet, om vilka det

ingår bestämmelser i artiklarna 6, 11 och 12 i fördraget. I 1 § i lagförslag 2 i propositionen föreslås att ikraftträdandelagen ändras så att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i de ovan nämnda artiklarna

inte längre vore i kraft som lag. I 1 § i lagförslaget är det sålunda inte fråga om sättande i kraft av en internationell förpliktelse på det sätt som avses i kapitel 9 i självstyrelselagen för Åland.

DETALJMOTIVERING

1 Prömrådsbeslutet och dess förhållande till lagstiftningen i Finland

Prömrådsbeslutet är direkt tillämplig rätt men bedömningen av om nationella genomförandeåtgärder behövs kräver en detaljerad granskning av förhållandet mellan Prömrådsbeslutet och den finska lagstiftningen. Därför beskrivs innehållet i Prömrådsbeslutet i detaljmotiveringen och konstateras vilka bestämmelser som ersätter bestämmelserna i fördraget.

Kapitel 1 Allmänna aspekter

I artikel 1 fastställs rådsbeslutets syfte och tillämpningsområde. Genom rådsbeslutet strävar medlemsstaterna efter att fördjupa det gränsöverskridande samarbetet i frågor som omfattas av avdelning VI i fördraget om Europeiska unionen, dvs. avdelning V i det nuvarande fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, FEUF. I synnerhet vill man effektivisera informationsutbytet mellan myndigheter som är ansvariga för förebyggande och utredning av brott. Detta mål ska uppnås genom automatiskt utbyte av DNA-profiler, fingeravtrycksuppgifter och vissa nationella fordonregisteruppgifter, genom utbyte av uppgifter som gäller större evenemang med gränsöverskridande verkningar och förebyggande av terroristbrott samt genom effektivisering av gränsöverskridande polissamarbete.

Kapitel 2 Åtkomst on-line och begäran om uppföljning

Avsnitt 1

DNA-profiler

I artiklarna 2-7 ingår bestämmelser om automatisk jämförelse och översändande av DNA-profiler. Artikel 2 förpliktar medlemsstaterna att inrätta och upprätthålla nationella databaser med DNA-analyser för brottsut-

redningar. På behandling av uppgifter i databaser tillämpas bestämmelserna i detta rådsbeslut och de nationella dataskyddsbestämmelserna. Medlemsstaterna ska se till att andra medlemsstater bereds tillgång till referensuppgifterna i de nationella databaserna med DNA-analyser för brottsutredningar. Referensuppgifterna ska endast innehålla DNA-profiler från den icke-kodifierade delen av DNA:t och en sifferbeteckning. Referensuppgifterna får inte innehålla uppgifter som möjliggör en omedelbar identifiering av den berörda personen. Referensuppgifter som inte kan kopplas till någon person, dvs. fläckprofiler, ska kunna identifieras som sådana. Varje medlemsstat ska meddela rådets generalsekretariat om de nationella databaser med DNA-analyser på vilka rådsbeslutet tillämpas samt villkoren för automatisk sökning. I 2 § 3 mom. 9 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) föreskrivs om registrering i informationssystemet för polisärenden av signalementsuppgifter, bl.a. DNA-profiler och fingeravtrycksuppgifter. Enligt 6 kap. 5 § i tvångsmedelslagen får man ta DNA-profilen på den som är misstänkt för brott om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är minst sex månaders fängelse. DNA-profilen får också tas på personer som genom en lagakraftvunnen dom funnits skyldiga till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år får, när personen avtjänar straff för brottet i en straffanstalt eller på grund av sitt sinnestillstånd inte har dömts till straff och vårdas på sjuksjukhus, om inte DNA-profilen redan har tagits under förundersökningen. I 5 kap. 11 § 2 mom. i tvångsmedelslagen föreskrivs om bestämning av DNA-profilen för personer som inte misstänks för brott, men dessa uppgifter får inte registreras i informationssystemet för polisärenden. Signalementsuppgifterna i informationssystemet för polisärenden ska vara den nationella DNA-analysdatabasen som rådsbeslutet ska tillämpas på och ingen separat nationell reglering behövs till denna del. På motsvarande sätt ansågs det i samband med sättande i kraft av Prömfördraget år

2007 att fördraget gäller informationssystemet för polisärenden och att det inte till denna del behövs ytterligare reglering.

Artikel 3 föreskriver om automatisk sökning av DNA-profiler. Enligt artikeln ska medlemsstaterna ge de övriga medlemsstaternas nationella kontaktställen i samband med brottsutredningar tillträde till referensuppgifterna i sina databaser med DNA-analyser och rätt att göra automatiska sökningar i dem genom jämförelse av DNA-profiler. Sökningar får endast göras i enskilda fall och i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen i den ansökande medlemsstaten. Om systemet konstaterar överensstämmelse mellan den förmedlade DNA-profilen och en DNA-profil i den medlemsstat som tog emot informationen, ska det nationella kontaktstället i den ansökande medlemsstaten automatiskt ta emot de referensuppgifter för vilka överensstämmelse har konstaterats, en så kallad träff. Om ingen överensstämmelse konstateras ska också detta meddelas. Jämförelsen enligt artikeln är avsedd att verka utan avbrott, dvs. alltid då det i någon medlemsstat registreras en DNA-profil i DNA-datasystemet söker systemet automatiskt träffar från de andra ländernas motsvarande system. Förfarandet stämmer överens med den finska lagstiftningen, eftersom uppgifterna överlämnas till myndigheterna i ett annat medlemsland för att utreda brott, vilket 37 § i polisregisterlagen förutsätter.

Artikel 4 innehåller bestämmelser om automatisk jämförelse av DNA-profiler. Enligt artikeln ska medlemsstaterna i samband med brottsutredningar genom sina nationella kontaktställen jämföra de egna fläckprofilerna med DNA-profilerna i DNA-analysdatabasernas referensuppgifter. Jämförelsen görs endast en gång och endast om den begärande medlemsstatens lagstiftning tillåter det. Om jämförelsen ger en träff ska den medlemsstat som mottog begäran utan dröjsmål översända de referensuppgifter för vilka överensstämmelse har konstaterats. Den finska lagstiftningen tillåter den jämförelse som avses i artikeln eftersom det är fråga om jämförelse av fläckprofiler för att utreda brott. 37 § i polisregisterlagen tillåter att uppgifter utbyts i sådana situationer.

Enligt artikel 5 ska efter träffar som konstateras vid förfaranden enligt artiklarna 3 och 4 översändande av övriga tillgängliga personuppgifter och ytterligare information regleras av den anmodande medlemsstatens nationella lagstiftning, inklusive bestämmelserna om rättslig hjälp. Enligt 37 § i polisregisterlagen får sådana uppgifter som avses i artikel 5 överlämnas.

Enligt artikel 6 ska medlemsstaterna utse ett nationellt kontaktställe för förmedling av de uppgifter som avses i artiklarna 3 och 4 till de medlemsstater som begär dem. Det nationella kontaktställets befogenheter ska fastställas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Detaljerna i de tekniska förfaranden som avses i artiklarna 3 och 4 har fastställts i Prümrådsbeslutets genomföranderådsbeslut. Avsikten är att Centralkriminalpolisen, som ansvarar för det internationella kriminalpolis-samarbetet, ska utses till nationellt kontaktställe i Finland. Tullverket och gränsbevakningsväsendet kan begära DNA-uppgifter av kontaktstället för att utreda sådana brott i fråga om vilka de är behöriga. Centralkriminalpolisen utsågs också till kontaktställe i fråga om DNA-uppgifter enligt Prümfördraget.

I artikel 7 bestäms om insamling av molekylärgenetiskt material och om översändande av DNA-profiler till andra medlemsstater. Artikeln ålägger medlemsländerna att bistå varandra med att insamla DNA-profiler. I artikeln föreskrivs att om det under pågående brottsutredning eller straffrättsliga förfaranden saknas en DNA-profil över en viss person som vistas i en anmodad medlemsstat, ska den medlemsstaten lämna rättslig hjälp genom att insamla och undersöka molekylärgenetiskt material från denna person och översända den DNA-profil som erhållits till den ansökande medlemsstaten. Förutsättningen för översändande av uppgifterna är att den ansökande medlemsstaten meddelar för vilket ändamål uppgiften behövs, samt framställer en begäran eller ett förordnande om undersökning från den behöriga myndigheten där det framgår att det hade funnits förutsättningar för insamling och undersökning av molekylärgenetiskt material om personen i fråga hade vistats i den ansökande medlemsstaten. Vidare krävs det att det enligt lagstift-

ningen i den anmodade medlemsstaten finns förutsättningar för insamling och undersökning av molekylärgenetiskt material samt för översändande av den DNA-profil som erhållits. Bestämmelsen i artikeln påverkar inte de principer enligt vilka DNA-profiler insamlas i Finland. Vid bedömningen av verkställigheten av begäran och av utlämnande av uppgifterna ska tillämpas bestämmelserna i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden samt bestämmelserna i de internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Avsnitt 2

Fingeravtrycksuppgifter

I artiklarna 8-11 ingår bestämmelser om automatiskt utbyte och jämförelse av fingeravtrycksuppgifter.

Enligt artikel 8 ska medlemsstaterna se till att referensuppgifterna i de för brottsförebyggande och brottsutredning inrättade nationella systemen för automatisk identifiering av fingeravtryck hålls tillgängliga för andra medlemsstater. Referensuppgifterna ska endast innehålla fingeravtrycksuppgifter och en sifferbeteckning. Referensuppgifterna får inte innehålla uppgifter som möjliggör en omedelbar identifiering av den berörda personen. Oidentifierade fingeravtrycksuppgifter ska kunna identifieras som sådana. I 6 kap. 4 § i tvångsmedelslagen föreskrivs om registrering av fingeravtrycksuppgifter. Enligt lagrummet får en polisman ta fingeravtryck av den som misstänks för ett brott. Bestämmelserna i Prömrådsbeslutet påverkar inte Finlands lagstiftning om registrering av fingeravtryck. Referensuppgifterna kan anses utgöra en del av signalementsuppgifterna i informationssystemet för polisärenden, vilket innebär att utbyte av dem i enlighet med rådsbeslutet inte förutsätter separat nationell reglering.

Enligt artikel 9 ska medlemsstaterna för förebyggande och utredning av brott ge de övriga medlemsstaternas nationella kontaktställen tillträde till referensuppgifterna i de system för automatisk identifiering av fingeravtryck som inrättats för detta syfte och ska ge dem rätt att göra automatiska sökningar i dem genom jämförelse av fingeravtrycks-

uppgifter. Bekräftelse av fingeravtrycksuppgifters överensstämmelse med referensuppgifterna hos den medlemsstat som administrerar databasen ska utföras av det nationella kontaktstället i den ansökande medlemsstaten. Vid jämförelsen används automatiskt översända referensuppgifter.

Enligt artikel 10 ska översändandet av övriga personuppgifter och ytterligare information med anknytning till referensuppgifterna efter en överensstämmelse och träff regleras av den anmodade medlemsstatens nationella lagstiftning, inklusive bestämmelserna om rättslig hjälp, såsom sagts ovan gällande DNA-uppgifter. Enligt 37 § i polisregisterlagen är det tillåtet att översända sådana uppgifter som avses i artikel 10 i rådsbeslutet.

Artikel 11 ålägger medlemsstaterna att utse ett nationellt kontaktställe för informationsutbytet. Det nationella kontaktställets befogenheter ska fastställas i enlighet med den tillämpliga nationella lagstiftningen. De tekniska detaljerna för förfarandet i samband med fingeravtrycksuppgifter har fastställts i Prömrådsbeslutets genomföranderådsbeslut. Det nationella kontaktstället i Finland ska vara Centralkriminalpolisen som ansvarar för det internationella kriminalpolissamarbetet. Tullverket och gränsbevakningsväsendet kan be om fingeravtrycksuppgifter av kontaktstället för förebyggande och utredande av sådana brott i fråga om vilka de är behöriga. Centralkriminalpolisen utsågs till kontaktställe också i samband med sättande i kraft av Prömfördraget i fråga om fingeravtryck.

Avsnitt 3

Fordonsregisteruppgifter

I artikel 12 föreskrivs om automatisk sökning av uppgifter i fordonsregister. Dessa uppgifter får användas för förebyggande och utredning av brott samt för undersökning av sådana överträdelser som i den ansökande medlemsstaten lyder under domstols- och åklagarväsendets behörighet samt för upprätthållande av allmän säkerhet. Enligt artikeln ska det nationella kontaktstället ges tillträde till uppgifter om ägare och innehavare samt fordonet i de nationella fordonsregistren, med rätt att i enskilda fall göra automa-

tiska sökningar. En sökning får endast genomföras genom användning av ett fordons fullständiga chassissnummer eller fullständiga registreringsnummer och endast i överensstämmelse med den ansökande medlemsstatens nationella lagstiftning. I Prüm-rådsbeslutets genomförandebeslut har de uppgifter uppräknats som den medlemsstat som är föremål för informationssökningen ska ställa till den sökande statens förfogande. Sådana uppgifter är bl.a. fordonets registreringsnummer, tillverkningsnummer, fordonets kommersiella märke, innehavarens eller ägarens uppgifter, inklusive namn, födelseid, kön och adress samt fordonets registreringsdag. Varje medlemsstat ska utse ett nationellt kontaktställe som tar emot förfrågningar och som förmedlar information. Det nationella kontaktställets befogenheter ska fastställas i enlighet med den tillämpliga nationella lagstiftningen. De tekniska detaljerna för förfarandet för sökning av uppgifter ur fordonsregister fastställs i Prüm-rådsbeslutets genomföranderådsbeslut. Det nationella kontaktstället för inkommande sökningar är detsamma som också ser till att sökningarna för medlemsstaten i fråga i en annan medlemsstats fordonsregister lyckas. Poliserna gör förfrågningarna direkt till en annan medlemsstat men kontaktstället behövs för eventuella problemsituationer. Centralkriminalpolisen ska utses till nationellt kontaktställe i Finland. Centralkriminalpolisen utsågs också till kontaktställe för sökning av fordonsuppgifter i samband med sättande i kraft av Prümfördraget.

I 16 § i lagen om fordonstrafikregistret föreskrivs om polisens rätt att vidareutlämna uppgifter i fordonstrafikregistret. Den direkta tillgången till fordonsregisteruppgifter genomförs via polisens datasystem, varvid polisen ser till att det görs anslutningar från polisens datasystem till utlandet. Förvaltningen av medlemsstaternas användarrättigheter ska skötas av polisen. Logguppgifter registreras i Eucaris, Haltik och vid Trafiksäkerhetsverket. Tullverket och gränsbevakningsväsendet kan be om fordonsuppgifter av kontaktstället för förebyggande och utredande av sådana brott i fråga om vilka de är behöriga.

Kapitel 3 Större evenemang

I artikel 13 föreskrivs om översändande till andra medlemsstater av nödvändiga uppgifter i överensstämmelse med den översändande medlemsstatens nationella lagstiftning för förebyggande av brott och upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i samband med större evenemang med gränsöverskridande verkningar. I artikeln nämns som exempel idrottsevenemang och Europeiska rådets möten. Artikeln förpliktar också till att överlämna uppgifter på eget initiativ. Bestämmelsen gäller inte personrelaterade uppgifter.

Artikel 14 gäller översändande av personuppgifter i situationer som nämns i artikel 13. Enligt artikeln ska medlemsstaterna både på begäran och på eget initiativ sända varandra personuppgifter om det på grundval av domar som vunnit laga kraft eller andra fakta finns skäl att anta att personerna i fråga kommer att begå brott vid de berörda evenemangen eller att personerna utgör ett hot mot den allmänna ordningen och säkerheten. Förutsättningen är att översändande av sådana uppgifter är tillåtet enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som sänder uppgifterna. Personuppgifter får behandlas endast för de syften som avses ovan och endast i samband med de evenemang för vilket de har översänts. Uppgifterna ska utplånas omedelbart när de syften för vilka uppgifterna har skaffats har uppnåtts eller när de inte längre kan uppnås. De uppgifter som översänts ska under alla omständigheter utplånas senast inom ett år.

Enligt finsk lagstiftning kan polisen få straffregisteruppgifter endast för användning av tvångsmedel. Regeringen föreslår inte att lagstiftningen ändras på grund av rådsbeslutet. Finland kommer att med stöd av artiklarna 13 och 14 enbart översända sådana uppgifter som enligt Finlands nuvarande lagstiftning kunde fås för motsvarande nationella ändamål. Dessa uppgifter är bl.a. sådana uppgifter i polisregistret, vilkas utlämnande är tillåtet med stöd av 37 § i polisregisterlagen.

För uppgifter som översänds i samband med större evenemang ska enligt artikel 15 utses ett nationellt kontaktställe. Dess befo-

genheter ska fastställas i enlighet med den tillämpliga nationella lagstiftningen.

Kapitel 4 Åtgärder för förebyggande av terroristbrott

I artikel 16 föreskrivs om översändande av personuppgifter och andra uppgifter för bekämpning av terroristbrott antingen på begäran eller självmant. Skyldighet att översända uppgifter föreligger om särskilda omständigheter ger anledning att anta att de berörda personerna kommer att göra sig skyldiga till sådana brott som avses i artiklarna 1-3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism. De uppgifter som ska översändas är efternamn, förnamn, födelseid och födelseort samt en beskrivning av de omständigheter som ligger till grund för antagandet att personen kommer att göra sig skyldig till brott. Varje medlemsstat ska utse ett kontaktställe för utbyte av information. Det nationella kontaktställets befogenheter ska fastställas i enlighet med den tillämpliga nationella lagstiftningen. Den översändande medlemsstaten kan fastställa de villkor på vilka den mottagande medlemsstaten får använda uppgifterna och dessa villkor ska vara bindande för den mottagande medlemsstaten.

37 § i polisregisterlagen tillåter att sådana uppgifter som avses i artikel 16 överlämnas. Som nationellt kontaktställe verkar Skyddspolisens, som ansvarar för bekämpningen av terrorism.

Kapitel 5 Andra former av samarbete

I artikel 17 föreskrivs om gemensamma insatser. De behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser kan för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt för förebyggande av brott inrätta gemensamma patruller och genomföra andra gemensamma insatser. Utsedda tjänstemän eller andra statsanställda från andra medlemsstater deltar då i insatser på en annan medlemsstats territorium. Världmedlemsstaten får ge tjänstemän från de utsändande medlemsstaterna som deltar i gemensamma insatser rätt att utöva verkställande befogenheter i samband med

gemensamma insatser när detta är tillåtet enligt världmedlemsstatens lagstiftning och om den utsändande medlemsstaten ger sitt samtycke till det. Tjänstemän från de utsändande medlemsstaterna får också ges befogenheter enligt lagstiftningen i den utsändande medlemsstaten, om världmedlemsstatens lagstiftning tillåter det. Befogenheterna får endast utövas under överinsyn av världmedlemsstatens tjänstemän och i regel i deras närvaro. De utsändande medlemsstaternas tjänstemän ska lyda under världmedlemsstatens nationella lagstiftning och världmedlemsstaten ska ansvara för deras handlingar. Tjänstemän från utsändande medlemsstater ska iakttä de anvisningar som meddelas av världmedlemsstatens behöriga myndigheter. Enligt artikel 17.4 ska medlemsstaterna lämna separata förklaringar till varandra i vilka de fastställer samarbetets praktiska aspekter.

Det föreslås att i 2 § i genomförandelagen och i 17 § i skjutvapenlagen införs bestämmelser om befogenheterna och rätten att bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap för en annan stats tjänstemän som deltar i en gemensam insats. Polis-, tull- eller gränsbevakningsmän ska vara behöriga finska tjänstemän att delta i gemensamma insatser i andra medlemsstater.

I artikel 18 föreskrivs om bistånd vid större evenemang, katastrofer och allvarliga olyckor i syfte att förhindra brott och upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I artikeln individualiseras följande samarbetsformer: att i ett så tidigt skede som möjligt underrätta varandra om sådana situationer som har gränsöverskridande verkningar och förmedla väsentliga uppgifter som hänför sig till dem, att genomföra och samordna nödvändiga polisiära åtgärder samt att på begäran av den medlemsstat på vars territorium situationen i fråga har uppstått, ge bistånd genom att sända tjänstemän, specialister och rådgivare samt genom att ställa övrig nödvändig utrustning till förfogande.

Artikel 19 innehåller bestämmelser om användning av tjänstevapen, ammunition och övrig nödvändig utrustning i situationer som avses i artiklarna 17 och 18. En utsändande medlemsstats tjänsteman får använda sin tjänsteuniform på en annan medlemsstats territorium. De får också inneha tjänstevapen,

ammunition och övrig utrustning som de har rätt till enligt den utsändande medlemsstatens nationella lagstiftning. Världmedlemsstaten får förbjuda den utsändande medlemsstatens tjänstemän att medföra vissa tjänstevapen, viss ammunition och övrig utrustning. Tjänstevapen, ammunition och övrig utrustning får endast användas vid nödvärn för att skydda sig själv eller andra. Den tjänsteman i världmedlemsstaten som leder insatsen kan dock i enskilda fall, i enlighet med den nationella lagstiftningen, godkänna användning av tjänstevapen, ammunition och övrig nödvändig utrustning i andra fall än vid nödvärn för att skydda sig själv eller andra. Vid användning av tjänstevapen, ammunition och övrig nödvändig utrustning ska världmedlemsstatens lagstiftning iakttas. Medlemsstaterna ska lämna detaljerade förklaringar om tillåtna tjänstevapen, tillåten ammunition och utrustning samt om deras användning. Om en medlemsstats tjänsteman använder ett motorfordon på en annan medlemsstats territorium, ska för dem gälla samma trafikbestämmelser som för världmedlemsstatens tjänstemän, inklusive bestämmelserna om skyldighet att lämna företräde och särskilda rättigheter i vägtrafiken.

Enligt artikel 20 är medlemsstaterna skyldiga att skydda och bistå från andra medlemsstater utsända tjänstemän på samma sätt som sina egna tjänstemän.

I artikel 21 föreskrivs om det civilrättsliga skadeståndsansvaret för tjänstemän från en medlemsstat då de verkar i en annan medlemsstat. Om dessa tjänstemän verkar i en annan medlemsstat i situationer som avses i artikel 17, ska deras medlemsstat ansvara för de eventuella skador som de förorsakar under sina insatser i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat på vars territorium de verkar. Den medlemsstat vars tjänstemän har förorsakat skador på någon person på en annan medlemsstats territorium ska till fullo ersätta den andra medlemsstaten för alla belopp den har betalat ut till offren eller de personer som befullmäktigats att handla på offrens vägnar. Om skadan förorsakats av världmedlemsstatens tjänstemän, bestäms ersättningen av skadan i enlighet med de villkor som tillämpas i fråga om ersättning av skador som dess egna tjänstemän har förorsakat.

I artikel 21 ingår också bestämmelser om skadeståndsansvar också i fråga om sådana skador som har uppstått i situationer som avses i artikel 18. Då ska världstaten i enlighet med sin nationella lagstiftning ansvara för de eventuella skador som de förorsakar under sina insatser. Om en sådan skada uppstår till följd av grov oaktsamhet eller avsiktlig försummelse, får världmedlemsstaten begära att hemmedlemsstaten ska ersätta de belopp som världmedlemsstaten har betalat ut för att gottgöra offren eller de personer som på offrens vägnar har rätt till ersättning.

I 25 b § i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden föreskrivs om ansvar för skador som orsakas av utländska tjänstemän.

Enligt artikel 22 ska tjänstemän som är verksamma på en annan medlemsstats territorium i fråga om brott som de begår eller brott som de utsätts för jämföras med den andra medlemsstatens tjänstemän, om inte annat följer av något annat avtal som är bindande för de berörda medlemsstaterna. I 16 kap. i strafflagen föreskrivs om brott mot tjänstemän och enligt 20 § i nämnda kapitel kan föremålet för den brottsliga gärningen också vara en sådan utländsk tjänsteman som på Finlands territorium med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse utför kontroll, övervakning, förföljande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott och förundersökning. I 40 kap. 12 § i strafflagen föreskrivs om tillämpningsområdet för tjänstebrott. Enligt bestämmelsen tillämpas 40 kap. 1-3, 5, 7-10 och 14 §, med undantag för avsättningspåföljden, också på utländska tjänstemän som med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse på Finlands territorium utför kontroll, övervakning, förföljande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott och förundersökning.

I artikel 23 föreskrivs att tjänstemän som är verksamma på en annan medlemsstats territorium ska i tjänsterättsligt hänseende, särskilt vad gäller de disciplinära bestämmelserna, omfattas av den tillämpliga lagstiftningen i sin egen medlemsstat.

Kapitel 6 Allmänna bestämmelser om dataskydd

Artikel 24 innehåller definitioner av begreppen behandling av personuppgifter, automatisk sökning, förseende med en beteckning och spärrande. Med behandling av personuppgifter avses all behandling av personuppgifter eller en räkna behandlingar med eller utan hjälp av automatiska förfaranden, såsom insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, urval, förfrågan, konsultering, användning, överlåtelse genom överföring, spridning och alla andra former av tillhandahållande, kombination eller sammankoppling samt spärrande, avförande eller utplånande av uppgifter. Som behandling av personuppgifter anses även underrättelse om huruvida en överensstämmelse konstaterats eller inte. Med automatisk sökning avses direkt tillträde till ett annat organs automatiska databas så att en förfrågan besvaras fullständigt automatiskt. Med förseende med en beteckning avses i det aktuella rådsbeslutet sådan märkning av registrerade personuppgifter som inte syftar till att begränsa den framtida behandlingen av dem. Med spärrande avses märkning av registrerade personuppgifter i syfte att begränsa den framtida behandlingen av dem.

I artikel 25 föreskrivs om dataskyddsnivån. Enligt artikeln ska varje medlemsstat i sin nationella lagstiftning, i fråga om behandlingen av personuppgifter som översänds eller har översänts enligt rådsbeslutet, säkerställa ett skydd för personuppgifter som motsvarar åtminstone den nivå som fastställs i Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992) och i tilläggsprotokollet till konventionen av den 8 november 2001. I denna konvention fastställs de grundprinciper för dataskyddet som de fördragsslutande parterna förbinder sig att genomföra i sin lagstiftning för att skydda privatlivet vid automatisk databehandling av personuppgifter. Enligt tilläggsprotokollet kan personuppgifter överföras till en stat eller organisation som inte är bundna av dataskyddskonventionens bestämmelser endast när staten eller organisationen i fråga säkerställer en tillräcklig nivå

för dataskyddet vid överföringen. Medlemsstaterna ska också iakttä rekommendation nr R (87) 15 av den 17 september 1987 från Europarådets ministerkommitté till medlemsstaterna om polisens användning av personuppgifter, även när uppgifterna inte behandlas automatiskt. Enligt artikel 25 får översändande av personuppgifter inledas först när dataskyddsbestämmelserna i rådsbeslutet har genomförts i lagstiftningen i de medlemsstater som deltar i informationsutbytet. Europeiska unionens ministerråd ska enhälligt besluta om huruvida dessa förutsättningar är uppfyllda. Ett sådant bestyrkande av ministerrådet behövs dock inte i fråga om sådana medlemsstater som redan har börjat översända i rådsbeslutet avsedda personuppgifter i enlighet med Prümfördraget. T.ex. Finland har fått tillstånd att inleda automatisk jämförelse och utbyte av DNA-uppgifter i ett förfarande enligt Prümfördraget varför ett bestyrkande av ministerrådet inte längre behövs till denna del.

I artikel 26 föreskrivs om ändamålsbunden användning av personuppgifter. Personuppgifter får behandlas endast för de ändamål för vilka de i enlighet med beslutet har översänts. Behandling för andra syften ska vara tillåten endast med förhandstillstånd från den medlemsstat som har översänt uppgifterna och i enlighet med den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som tog emot uppgifterna. Ett sådant tillstånd får beviljas om den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som översänt uppgifterna tillåter denna behandling av uppgifter för sådana andra syften.

I artikel 26.2 föreskrivs om behandling av DNA- och fingeravtrycksuppgifter. Den sökande eller jämförande medlemsstaten får behandla de nämnda uppgifterna endast för att konstatera överensstämmelse med de jämförda DNA- och fingeravtrycksuppgifterna eller för utarbetande och inlämning av en begäran om handräckning eller rättslig hjälp i enlighet med den nationella lagstiftningen eller för att registrera en i artikel 30 avsedd konstatering av tillåtenhet. Den medlemsstat som administrerar databasen får behandla de DNA- och fingeravtrycksuppgifter som översänts till det endast om det är nödvändigt för utförande av jämförelsen, för besvarande av

en automatisk sökning eller för registrering av ett konstaterande av tillåtenhet i enlighet med artikel 30. Efter det att jämförelsen av uppgifter avslutats eller den automatiska sökningen besvarats ska de uppgifter som översänts omedelbart utplånas, om det inte är nödvändigt med en ytterligare behandling av dem för att konstatera en överensstämmelse eller för utarbetande och inlämning av en begäran om handräckning eller rättslig hjälp i enlighet med den nationella lagstiftningen.

Den medlemsstat som administrerar uppgifterna får fordonsregisteruppgifter som översänts endast om det är nödvändigt för besvarande av en automatisk sökning eller för registrering av ett konstaterande av tillåtenhet i enlighet med artikel 30. Efter att den automatiska sökningen besvarats ska de uppgifter som översänts omedelbart utplånas, om det inte är nödvändigt med en ytterligare behandling av dem för registrering av ett konstaterande av tillåtenhet i enlighet med artikel 30. Den sökande medlemsstaten får använda de uppgifter som erhållits under sökningen endast för det förfarande på grundval av vilket sökningen skett.

I artikel 27 föreskrivs att översända personuppgifter endast får behandlas av de myndigheter, organ och domstolar som ansvarar för en uppgift i enlighet med syftena i artikel 26. Personuppgifter som tagits emot får översändas till andra myndigheter endast med den översändande medlemsstatens förhandstillstånd och i enlighet med den mottagande medlemsstatens nationella lagstiftning. De behöriga myndigheterna är i Finland polis-, tull och gränsbevakningsmyndigheterna samt åklagare och domstolar.

Artikel 28 gäller uppgifternas korrekthet, aktualitet och lagringstid. Om det framgår att felaktiga uppgifter eller uppgifter som inte borde ha översänts har översänts till en annan medlemsstat ska den eller de mottagande medlemsstaterna omedelbart underrättas om detta. De berörda staterna ska vara skyldiga att rätta eller utplåna uppgifterna. Även i övriga fall ska översända personuppgifter rättas om det framgår att de är felaktiga. Om den mottagande staten har skäl att anta att de översända uppgifterna är felaktiga eller bör utplånas ska den utan dröjsmål underrätta den översändande staten om detta. Enligt ar-

tikel 28.2 ska sådana uppgifter märkas vars korrekthet den berörda personen bestrider och vars korrekthet eller felaktighet inte kan fastställas, i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning, på begäran av den person som uppgifterna berör. Märkningen får avlägsnas, i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning, endast med den berörda personens medgivande eller genom beslut av en behörig domstol eller en oberoende myndighet som ansvarar för övervakningen av dataskyddet. I 27 § i polisregisterlagen föreskrivs om märkning av uppgifter då de konstaterats vara felaktiga, men måste bevaras för att trygga de rättigheter som den registrerade, någon annan part eller en person som hör till polispersonalen har. I artikel 28.3 konstateras att översända personuppgifter ska utplånas om de inte borde ha översänts eller mottagits. Uppgifter som har översänts och mottagits korrekt ska utplånas om de inte eller inte längre är nödvändiga för det syfte för vilket de översänts. Om personuppgifterna har översänts utan begäran ska det mottagande organet omedelbart kontrollera om de är nödvändiga med tanke på de syften för vilka de översändes. Uppgifter som har översänts och mottagits korrekt ska utplånas efter det att den tidsfrist som fastställs för lagring av uppgifterna enligt den översändande medlemsstatens nationella lagstiftning har löpt ut, när det översändande organet har informerat det mottagande organet om denna maximala lagringstid i samband med att uppgifterna översändes. I stället för att utplånas ska uppgifterna spärras i enlighet med den nationella lagstiftningen om det finns skäl att anta att en utplåning skulle skada den berörda personens intressen. Spärrade uppgifter får endast översändas eller användas i det syfte som lett till att utplåningen förhindrades. I 22 § 5 mom., 23 § 2 mom. ja 26 § 2 mom. i polisregisterlagen föreskrivs om de förutsättningar under vilka uppgifterna kan läsas i stället för att utplånas.

Artikel 29 gäller tekniska och organisatoriska åtgärder för säkerställande av dataskydd och datasäkerhet. De översändande och mottagande organen ska vidta åtgärder så att personuppgifter skyddas effektivt mot oavsiktlig eller otillåten utplåning, oavsiktlig förlust, obehörig tillgång, obehörig eller oav-

siktlig ändring och obehörigt offentliggörande. De tekniska detaljerna i förfarandet för automatisk sökning fastställs i rådsbeslutet 2008/616/RIF om genomförandet av Prüm-rådsbeslutet. De ska säkerställa att åtgärder som motsvarar den senaste tekniken vidtas för att säkerställa dataskydd och datasäkerhet, särskilt uppgifternas konfidentialitet och immunitet. Genomförandeåtgärderna ska också säkerställa att det vid utnyttjande av allmänt tillgängliga nät används behöriga myndigheters kodifierings- och autentifieringsmetoder, och att sökningarnas lovlighet kan kontrolleras i enlighet med rådsbeslutet.

I artikel 30 föreskrivs om registrering och dokumentation och fastställs särskilda bestämmelser om automatiskt och icke-automatiskt översändande. Varje icke-automatiskt översändande och varje icke-automatiskt mottagande av personuppgifter ska registreras för att kontrollera att sändningen är tillåten. Registreringen ska omfatta skälet till översändandet, de översända uppgifterna, datumet för översändandet samt namnet och sifferbeteckningen på det sökande organet och det organ som administrerar databasen. Automatisk sökning av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter och automatisk jämförelse av DNA-uppgifter får enligt artikeln endast genomföras av tjänstemän vid nationella kontaktställen som särskilt bemyndigats att göra detta. En förteckning över dessa tjänstemän ska på begäran ställas till förfogande för övervakningsmyndigheterna och de övriga medlemsstaterna. För automatisk sökning och jämförelse av uppgifter föreskrivs vidare att det sökande organet och det organ som administrerar databasen registrerar varje överlämnande och mottagande av personuppgifter tillsammans med uppgift om huruvida sökningen lett till en träff eller inte. Registreringen ska omfatta de översända uppgifterna, datum och exakt tidpunkt för översändandet och namn eller sifferbeteckning på det sökande organet och det organ som administrerar databasen. Det sökande organet ska dessutom registrera sökningens eller översändandets syfte samt en identifieringsuppgift för den tjänsteman som initierade sökningen eller översändandet. Enligt artikel 30.3 ska det registrerande organet på begäran utan dröjsmål delge den

berörda medlemsstatens behöriga dataskyddsmyndigheter de registrerade uppgifterna. De registrerade uppgifterna får därvid endast användas för övervakning av dataskyddet och säkerställande av datasäkerheten. De registrerade uppgifterna ska med hjälp av lämpliga åtgärder skyddas mot obehörig användning och andra former av missbruk och lagras i två år, varefter de ska utplånas. Den rättsliga övervakningen av översändande och mottagande av personuppgifter ska ankomma på de oberoende dataskyddsmyndigheterna eller, i förekommande fall, de rättsliga myndigheterna i varje medlemsstat. Var och en kan hos dessa myndigheter ansöka om en granskning av lagligheten beträffande behandlingen av sina personuppgifter. Dessa myndigheter och de organ som ansvarar för registreringen ska även oberoende av ovan nämnda ansökningar göra stickprov för att kontrollera översändningarnas laglighet. Resultaten av dessa kontroller ska förvaras i 18 månader, varefter de ska utplånas omedelbart. I artikeln åläggs också de olika medlemsstaternas dataskyddsmyndigheter att samarbeta för att sköta inspektionsuppgifterna.

I artikel 31 föreskrivs om berörda personers rätt till information och skadestånd. På begäran av den berörda personen i enlighet med nationell lagstiftning ska denna person, utan oskäligen avgifter, i en allmänt förståelig form och utan oacceptabla dröjsmål, informeras om de uppgifter om denna person som har varit föremål för behandling, liksom om uppgifternas ursprung, mottagare eller kategori av mottagare, det avsedda ändamålet med behandlingen och, när så krävs i nationell lagstiftning, dess rättsliga grund. Dessutom ska den person som uppgifterna berör ha rätt att kräva att felaktiga uppgifter korrigeras och att uppgifter som behandlats på otillbörligt sätt utplånas. Medlemsstaterna ska dessutom säkerställa att den person som uppgifterna berör, då personens rättigheter avseende dataskydd kränkts, kan överklaga hos en oavhängig domstol enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna eller hos en oberoende tillsynsmyndighet enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda

personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, och att personen ges möjlighet att kräva skadestånd eller annan ersättning. I artikel 31.2 föreskrivs om rätt till skadestånd. När ett organ i en medlemsstat har översänt personuppgifter i enlighet med Prümrådsbeslutet kan den mottagande myndigheten i en annan medlemsstat inte hänvisa till att de översända uppgifterna var felaktiga för att undgå sitt ansvar gentemot den skadelidande i enlighet med den nationella lagstiftningen. Om det mottagande organet döms att betala skadestånd på grund av dess användning av översända felaktiga uppgifter ska det översändande organet ersätta det mottagande organets skadeståndsbetalning till fullt belopp.

Enligt artikel 32 ska den mottagande medlemsstaten på begäran ge den översändande medlemsstaten information om behandlingen av de översända uppgifterna och de resultat som erhållits.

Kapitel 7 **Genomförande och slutbestämmelser**

Enligt artikel 33 ska rådet med kvalificerad majoritet och efter att ha hört Europaparlamentet, besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra rådsbeslutet på unionsnivå.

Enligt artikel 34 ska varje medlemsstat ansvara för de driftskostnader som dess egna myndigheter ådrar sig i samband med tillämpningen av rådsbeslutet. I särskilda fall får de berörda medlemsstaterna komma överens om avvikande arrangemang. Huvudregeln betyder inte att medlemsstaterna inte kunde söka finansiering t.ex. från de finansieringsprogram som kommissionen administrerar. Propositionen föranleder kostnader för de ändringar som görs i de nationella informationssystemen. Dessa ändringar och har delvis redan gjorts på grund av Prümfördraget, eftersom tillämpningsområdena i fråga om DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifterna är desamma i båda instrumenten.

Eftersom syftet med Prümrådsbeslutet är att effektivisera informationsutbytet mellan de brottsbekämpande myndigheterna i medlemsstaterna och tillgången till varandras

uppgifter kan man förutse att antalet förfrågningar i registren kommer att stiga i och med tillämpningen av rådsbeslutet. I detta skede är det dock svårt att bedöma hur stor ökningen och den därav förorsakade kostnadsökningen för underhållet av datasystemen blir.

I artikel 35 föreskrivs om rådsbeslutets förhållande till andra instrument. Enligt artikel 35.1 ska de tillämpliga bestämmelserna i rådsbeslutet tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i Prümfördraget. Varje annan bestämmelse i Prümfördraget ska fortfarande vara tillämplig mellan de fördragsslutande parterna i Prümfördraget. Enligt artikel 35.2 får medlemsstaterna, utan att det påverkar deras åtaganden enligt andra rättsakter som antagits enligt avdelning VI i fördraget, fortsätta att tillämpa bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om gränsöverskridande samarbete som är i kraft den dag då detta rådsbeslut antas, förutsatt att dessa avtal eller överenskommelser inte är oförenliga med målen för detta rådsbeslut. Medlemsstaterna kan också efter ikraftträdandet av detta rådsbeslut ingå eller låta träda i kraft bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om gränsöverskridande samarbete, förutsatt att dessa avtal eller överenskommelser gör det möjligt att utvidga eller bredda målen för rådsbeslutet. De befintliga eller nya överenskommelserna eller arrangemangen får inte påverka förbindelserna med de medlemsstater som inte är parter i dem. I artikel 35.4 föreskrivs att medlemsstaterna inom fyra veckor efter det att rådsbeslutet fått verkan ska underrätta rådet och kommissionen om de befintliga avtal eller överenskommelser som de vill fortsätta att tillämpa. Medlemsstaterna ska också underrätta rådet och kommissionen om alla nya avtal eller överenskommelser inom tre månader efter undertecknandet eller, om det gäller instrument som undertecknades innan detta beslut antogs, inom tre månader efter deras ikraftträdande. Ingenting i rådsbeslutet ska påverka bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser mellan medlemsstaterna och tredjestater. Rådsbeslutet ska inte heller påverka befintliga avtal om rättslig hjälp eller ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden.

Enligt artikel 36 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att följa bestämmelserna i rådsbeslutet inom ett år efter det att beslutet har fått verkan. Rådsbeslutet publicerades i Europeiska unionens officiella tidning (EUT) den 6 augusti 2008. Rådsbeslutet trädde i kraft i enlighet med dess artikel 37 den tjugonde dagen efter att det publicerades i EUT, dvs. den 26 augusti 2008. I enlighet med detta ska åtgärderna genomföras före den 26 augusti 2009. Med undantag av vad som anförts ovan ska dock de åtgärder som behövs beträffande bestämmelserna i 2 kap. i rådsbeslutet genomföras först efter tre år efter att rådsbeslutet och dess genomföranderådsbeslut trädde i kraft. Prümrådsbeslutets genomföranderådsbeslut trädde i kraft samtidigt med Prümrådsbeslutet. I enlighet med detta ska åtgärderna för att genomföra bestämmelserna i 2 kap. verkställas före den 26 augusti 2011.

Medlemsstaterna ska underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om att de har uppfyllt de skyldigheter som de åläggs enligt Prümrådsbeslutet och lämna in de förklaringar som avses i beslutet (artikel 36.2). I samband med detta får varje medlemsstat meddela att den omedelbart kommer att tillämpa detta beslut i förbindelserna med de medlemsstater som har lämnat samma meddelande. Vid tidpunkten för avfattandet av denna proposition har endast Österrike avgett en förklaring om tillfällig tillämpning. Förklaringar som har lämnats får när som helst ändras genom en förklaring som lämnas till rådets generalsekretariat. Rådets generalsekretariat ska vidarebefordra alla mottagna förklaringar till medlemsstaterna och kommissionen. Kommissionen ska inge en rapport till rådet senast den 28 juli 2012 om genomförandet av rådsbeslutet åtföljd av förslag som den anser lämpliga för vidare utveckling.

I artikel 37 föreskrivs det om rådsbeslutets ikraftträdande. Beslutet träder i kraft den tjugonde dagen efter att det har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning.

2 Lagförslag

2.1 Lagen om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet

1 §. Lagens syfte. I lagen vidtas de nationella genomförandeåtgärder som Prümrådsbeslutet förutsätter. I paragrafen nämns Prümrådsbeslutets referensuppgifter.

2 §. En annan medlemsstats tjänstemans deltagande i en gemensam insats i Finland. Enligt artikel 17 i rådsbeslutet kan de behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser ta i bruk gemensamma insatser för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt för att förebygga brott. I gemensamma insatser deltar utsedda tjänstemän i insatser på en annan medlemsstats territorium. Världstaten kan i enlighet med sin nationella lagstiftning och med den utsändande statens medgivande ge tjänstemän som deltar i en annan medlemsstats gemensamma insatser befogenheter eller, om världstatens lagstiftning det tillåter, bevilja andra medlemsstaters tjänstemän rätt att utöva befogenheter i enlighet med den utsändande statens lagstiftning. Bestämmelsen i Prümrådsbeslutet om gemensamma insatser kompletterar bestämmelserna i Neapel II-konventionen om särskilda former för samarbete, vilka bl.a. är gränsöverskridande förföljande och övervakning, kontrollerade leveranser och hemliga utredningar (täckoperationer). Motsvarande bestämmelser om särskilda former för samarbete ingår också i Schengenreglementet.

Befogenheterna får endast utövas under överinsyn av världstatens tjänstemän och i regel i närvaro av dem. Den andra medlemsstatens tjänstemän lyder under världstatens nationella lagstiftning. Världstaten ansvarar för deras åtgärder.

Enligt artiklarna 19.1 och 19.2 i rådsbeslutet får en annan stats tjänstemän som deltar i en gemensam insats använda sina nationella tjänsteuniformer. De får bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap som är tillåtna enligt den utsändande statens lagstiftning. Världstaten kan dock förbjuda innehav av

skjutvapen och andra maktmedelsredskap. Medlemsstaterna ska i enlighet med artikel 36 i rådsbeslutet meddela rådssekretariatet och kommissionen om vilka tjänstevapen, vilken ammunition och övrig utrustning som det är tillåtet att införa på deras territorium. Enligt rådsbeslutet får skjutvapen och andra maktmedelsredskap endast användas vid nödvärn. Världstatens tjänsteman som leder insatsen kan i enskilda fall i enlighet med den nationella lagstiftningen godkänna användning av tjänstevapen och andra maktmedelsredskap även i andra syften. Vid användning av tjänstevapen och andra maktmedelsredskap iakttas världstatens lagstiftning.

Poliser, tullmyndigheter och gränsbevakningsmän ska vara behöriga myndigheter för gemensamma insatser. Polisens behörighet omfattar gemensamma insatser för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt för att förebygga brott. Tullmyndigheter och gränsbevakningsmän ska vara behöriga att genomföra gemensamma insatser endast för att förebygga brott. En tjänsteman som deltar i en annan stats gemensamma insats ska ha samma befogenheter som en person som bistår en polisman. Polislagens 27 § 3 mom. och 46 § ger en person som på begäran bistår en polisman i ett tjänsteuppdrag de polisbefogenheter som polismannen inom ramen för sin behörighet anvisar denna person. Befogenheterna ska utövas enligt polismannens anvisningar. Bestämmelserna är avsedda för tillfälliga behov, inte för systematiskt samarbete mellan myndigheter. Motsvarande bestämmelser är 35 § 2 mom. i gränsbevakningslagen och 17 § i tullagen. Även utländska tjänstemän får åberopa bestämmelsen om nödvärn i 4 kap. 4 § i strafflagen.

En polisman som hör till befälet samt en anställningsberättigad tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet eller tulldistriktets chef vid tullverket ska få berättiga en tjänsteman att bära tjänstevapen eller annat maktmedelsredskap. Rätt att använda maktmedelsredskap i andra fall än vid nödvärn kan endast beviljas i enskilda fall och även då begränsas fullmakten av kravet att rätten att använda maktmedelsredskap ska ingå i den befällmäktigande myndighetens behörighet, dvs. samma begränsningar ska iakttas som när den finländska polisman, gränsbevaknings-

man eller tullman som beviljar fullmakten tillämpar maktmedel. Densamma ordningen för beslutsfattande tillämpas också i fråga om internationell rättshjälp i 3 § 2 mom. i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen samt i fråga om tullsamarbete i 2 § 3 mom. i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar.

I det nationella regelverket och de nationella instruktionerna kan man söka ledning till i hurdana situationer och hur en utländsk myndighet kan använda maktmedelsredskap då de utför uppdrag på Finlands territorium. Inrikesministeriet utfärdade den 18 november 2004 en förordning om polisens användning av maktmedel (979/2004). Enligt 2 § i förordningen avses med användning av maktmedel användning av maktmedelsredskap eller fysisk styrka så att avsikten är att antingen direkt eller indirekt påverka beteendet hos en person som är föremål för en åtgärd. Med maktmedelsredskap avses redskap enligt 18 § 2 mom. i polisförordningen av den 8 september 1995 (1112/1995), som polisen får använda. Övriga maktmedelsredskap än skjutvapen är maktmedel som polisens högsta ledning särskilt har godkänt, vilkas verkningar och egenskaper är lindrigare än skjutvapen. Övriga maktmedelsredskap får användas inom ramen för lagstiftningen. Det är inte ändamålsenligt att på förordningsnivå i detalj räkna upp alla godkända redskap, eftersom de kontinuerligt är föremål för forskning och utveckling och en särskild föreskrift av inrikesministeriet om polisens maktmedels- och skyddsredskap har utfärdats, vilken uppdateras vid behov.

I 4 § i inrikesministeriets förordning om polisens användning av maktmedel föreskrivs att de maktmedel som avses i förordningen kan användas i sådana situationer som avses i 27 § 1 mom. i polislagen. Vid val och användning av maktmedel bör man beakta sannolika effekter och följder av användningen av maktmedel med avseende på den person som blir föremål för dem och i syn-

nerhet utomståendes säkerhet. Bedömningen av konsekvenserna ska vara kontinuerlig. Det kraftigaste maktmedlet är användning av skjutvapen. Med användning av skjutvapen avses varning om användning av i 2 § i lagen om skjutvapen (1/1998) avsett skjutvapen, hotande med det och skjutande av skott, inklusive varningsskott. Skjutvapen får endast användas om det inte finns några mindre farliga medel att tillgå för att klara av en situation och det är fråga om att stoppa en persons verksamhet som förorsakar direkt och allvarlig fara för en annan persons liv eller hälsa. Skjutvapen får även användas under bråds-kande och viktiga uppdrag i syfte att avlägsna hinder som utgörs av föremål, djur eller fast egendom. Skjutvapen får inte användas för att skingra folksamlingar eller avlägsna en person från en plats, såvida inte i 18 § 2 mom. 4 punkten i polisförordningen avsedda gaspatroner eller andra patroner används i skjutvapnet i enlighet med särskilda föreskrifter. Beslut om användning av skjutvapen för att skingra allmänna sammankomster fattas av en polisman som hör till befälet.

Polisens maktmedel kan inte rangordnas i en absolut exakt hierarkisk ordning eftersom omständigheterna och situationen definierar valet av det rätta maktmedlet. T.ex. gasspray lämpar sig inte nödvändigtvis alls för blåsiga förhållanden och dess användning rekommenderas inte i utrymmen där det finns flera utomstående (t.ex. inomhus), eftersom användningen förutom målpersonen eller målpersonerna även utsätter andra. Teleskopbatonger kan åter nödvändigtvis inte användas i trånga utrymmen.

Bestämmelser som motsvarar de föreslagna bestämmelserna om användning av vapen vid gemensamma insatser ingår i 3 § i lagen om sättande i kraft av Prümfördraget, som föreslås bli upphävd, eftersom Prümfördragets bestämmelse om gemensamma insatser, artikel 24, ersätts av artikel 17 i Prümrådsbeslutet. Med anledning av Prümfördraget har Finland avgett en förklaring enligt vilken Finland tillåter att det till Finland i samband med en gemensam insats införs sådana skjutvapen som till sin effekt motsvarar de skjutvapen som den finska polisen använder. Dessutom tillåts införsel och användning av bl.a. elchockpistoler, tårgas- och pepparspray på

Finlands territorium. Avsikten är att en förklaring med motsvarande innehåll också ska avges till följd av Prümrådsbeslutet. För att avge en förklaring krävs ett ministeriebeslut.

3 §. En annan medlemsstats tjänsteman som fordonsförare. Om tjänstemän i en medlemsstat i samband med åtgärder i enlighet med rådsbeslutet använder motorfordon på en annan medlemsstats territorium, ska enligt artikel 19.3 i rådsbeslutet för dessa tjänstemän gälla samma trafikbestämmelser som för värdmedlemsstatens tjänstemän, inklusive bestämmelserna om skyldighet att lämna företräde och särskilda rättigheter i vägtrafiken. Andra stater tjänstemän som är verksamma på Finlands territorium ska ha samma rättigheter då de framför fordon som finländska förare av polisfordon. I 6 § 1 mom. i vägtrafiklagen föreskrivs om lämnande av fri passage för utryckningsfordon som avger föreskrivna ljud- och ljussignaler. I lagens 25 § 3 mom. föreskrivs om rätten för utryckningsfordon samt fordon i polisens, gränsbevakningsväsendets eller tullens tjänsteuppdrag att överskrida den högsta tillåtna hastigheten. I lagens 48 § 1, 2 och 4 mom. föreskrivs om undantag från trafikreglerna, om framförande på väg, del av väg eller område där körning annars är förbjuden samt om stannande eller parkering på förbjudet område för utryckningsfordon samt fordon i polisens, gränsbevakningsväsendets eller tullens tjänsteuppdrag. Utryckningsfordon är enligt 2 a § 4 punkten i lagen räddnings-, polis- och militärpolisfordon och ambulanser samt motsvarande andra fordon och fordon som av gränsbevakningsväsendet eller tullverket används i tjänsten. Till sina principer motsvarar bestämmelsen den paragraf i Prümfördragets genomförandelag som föreslås bli ändrad. Om en finländsk tullman eller gränsbevakningsman leder en operation, har andra staters tjänstemän då de framför fordon de rättigheter som föreskrivs i 25 § 3 mom. och 48 § i vägtrafiklagen för förare av finska polisfordon.

4 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Det kan vara nödvändigt att utfärda närmare bestämmelser särskilt om verksamhet som berör flera förvaltningsområden i fråga om den beslutsfattare som avses i 2 § i lagen, den behöriga myndighet som avses i artikel 19.2 i

rådsbeslutet, den myndighet som leder den verksamhet som avses i artikel 17 i rådsbeslutet, de kontaktställen som avses i artiklarna 4, 6.1, 9.2, 11.1, 12, 15, 16.3 och 30.2 i rådsbeslutet och de myndigheter som ansvarar för tillämpningen av rådsbeslutet och för underrättandet av övriga aktörer som avses i artikel 36 i rådsbeslutet. Nödvändiga förordningar ska utfärdas av statsrådet.

5 §. Lagen föreslås träda i kraft den 26 augusti 2011.

2.2 Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag

1 §. Prümfördraget har satts i kraft genom en blandad ikraftträdandelag (277/2007) och en förordning av statsrådet (664/2007). I 1 § i lagen om sättande i kraft av fördraget har det i enlighet med en sedvanlig blankettlag konstaterats att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

Enligt artikel 35.1 i Prümrådsbeslutet ska de tillämpliga bestämmelserna i rådsbeslutet tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i Prümfördraget. Varje annan bestämmelse i Prümfördraget ska fortfarande vara tillämplig mellan de fördragsslutande parterna. I praktiken innebär detta att man på grundval av Prümrådsbeslutet, efter ikraftträdandet av Prümrådsbeslutet, ännu ska tillämpa alla bestämmelser i fördraget utom de bestämmelser som har en motsvarande bestämmelse i Prümrådsbeslutet och som inte har anknytningspunkter till de frågor om vilka det föreskrivs i rådsbeslutet. T.ex. bestämmelserna i Prümfördraget om användning av skjutvapen behövs fortfarande bl.a. för flygsäkerhetsvakternas verksamhet enligt

artikel 17 i fördraget samt för situationer där en omedelbar fara hotar enligt artikel 25 i fördraget. Därför föreslås det att bestämmelserna för ovan nämnda situationer fortfarande lämnas kvar i lagen om skjutvapen. Bestämmelserna i fördraget om dataskydd behövs också i framtiden för utbyte av sådan information som inte omfattas av bestämmelserna i Prümrådsbeslutet. Såsom exempel kan nämnas bistånd på begäran enligt artikel 27 i fördraget. De bestämmelser som ska tillämpas med stöd av rådsbeslutet är artiklarna 2-15 (utbyte av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter), 16 (åtgärder för förebyggande av terroristbrott), 24 (gemensamma insatser), 26 (bistånd vid större evenemang, katastrofer och allvarliga olyckor), artikel 33.1 punkt 2 (definition av automatisk sökning av personuppgifter som hänför sig till sökning av fordonsregisteruppgifter), artiklarna 35.2 och 35.3 (ändamålsbunden användning av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter) samt artikel 38.2 (tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa dataskydd och datasäkerhet vid automatisk sökning av uppgifter).

Därför är det nödvändigt att ändra 1 § i ikraftträdandelagen så att de bestämmelser som har sin motsvarighet i Prümrådsbeslutet lämnas utanför ikraftträdandelagens tillämpningsområde. Detta genomförs genom att identifiera bestämmelserna i fråga i 1 § i ikraftträdandelagen.

3 §. Paragrafen föreslås bli upphävd eftersom den gäller bestämmelsen i artikel 24 i Prümfördraget om gemensamma insatser, enligt vilken de fördragsslutande parterna för upprätthållande av säkerheten och den allmänna ordningen samt för förebyggande av brott kan anordna gemensamma patruller och genomföra övriga insatser på en annan fördragsslutande parts territorium. Avsikten är att denna fördragsbestämmelse inte längre ska tillämpas efter att Prümrådsbeslutet har trätt i kraft, utan i stället ska motsvarande artikel 17 i Prümrådsbeslutet tillämpas.

5 §. Bestämmelsen föreslås bli ändrad så att hänvisningen till artikel 24 i fördraget, som gäller gemensamma insatser, stryks. Avsikten är att artikel 17 i Prümrådsbeslutet ska tillämpas i stället för den nämnda bestämmelsen. I bestämmelsen återstår ännu en

hänvisning till artikel 23.2 i fördraget som gäller bistånd vid återsändande och skötsel av transporter samt en hänvisning till artikel 25 i fördraget som gäller åtgärder vid omedelbar fara. De sistnämnda fördragsbestämmelserna införlivades inte i Prümrådsbeslutet, varför de fortfarande behövs.

Lagen föreslås träda i kraft den 26 augusti 2011.

2.3 Skjutvapenlagen

17 §. I 17 § i skjutvapenlagen har man avgränsat från lagens tillämpningsområde tjänstemän från andra stater som verkar med stöd av Schengenkonventionen (1 mom. 11 punkten), konventionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar (1 mom. 12 punkten) och konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (2 mom.). Ett motsvarande undantag finns för flygsäkerhetsvakter och sådana tjänstemän från andra fördragsslutande parter som med stöd av Prümfördraget är verksamma på Finlands territorium i gemensamma insatser enligt artikel 24 i fördraget eller i brådskande situationer där omedelbar fara hotar enligt artikel 25. Hänvisningen till artikel 24 i Prümfördraget om gemensamma insatser föreslås bli struken i 17 § 3 mom. i skjutvapenlagen, eftersom det föreskrivs om dessa insatser i Prümrådsbeslutet. I lagförslaget föreslås därför att 2 mom. ändras genom att slå samman nuvarande 2 och 3 mom. och att 3 mom. upphävs.

Lagen föreslås träda i kraft den 26 augusti 2011.

2.4 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

41 a §. Det föreslås att informativa hänvisningar till de viktigaste nya regelstrukturer som Prümrådsbeslutet medför införs i denna paragraf. Den första hänvisningen gäller utplåning av uppgifter. För närvarande fastställs lagringstiderna för uppgifter i polisens personregister enligt register och uppgiftsklass i 22-26 samt i 41 och 42 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. I fråga om behandling av uppgifter som grundar sig på rådsbeslutet ska pa-

rallellt med dessa införas de särskilda tidsfrister för utplåning som fastställs i rådsbeslutet, vilka inte är beroende av i vilket register uppgifterna har införts.

I artikel 14.2 i rådsbeslutet bestäms om utplåning av uppgifter som hänför sig till större evenemang (högsta lagringstid 1 år), i artiklarna 26.2 och 26.3 om utplåning av uppgifter som hänför sig till automatiserad sökning och jämförelse av DNA-profiler och sökning av fingeravtrycksuppgifter samt i artikel 28.3 om allmän lagring av uppgifter (den högsta lagringstid som fastställs i den nationella lagstiftningen för den medlemsstat som utlämnat uppgifterna).

Den andra hänvisningen gäller lagring och utplåning av logguppgifter och övervakningsuppgifter. Enligt artikel 30.1 i rådsbeslutet ska en logguppgift registreras över varje icke-automatisk överlåtelse och mottagning av uppgifter. Enligt artikel 30.2 i rådsbeslutet ska både den som överläter och den som tar emot uppgifterna registrera en övervakningsuppgift över varje automatisk sökning och jämförelse av DNA-profiler och sökning av fingeravtrycksuppgifter.

Den som registrerar övervakningsuppgifter ska på begäran överlåta de registrerade uppgifterna till den berörda medlemsstatens dataskyddsorgan. Övervakningsuppgifterna får endast användas för säkerställande av dataskydd och datasäkerhet. Övervakningsuppgifterna ska lagras i två år och därefter omedelbart utplånas. Varje medlemsstats dataskyddsmyndigheter ansvarar för den rättsliga övervakningen av översändande och mottagande av uppgifter. Var och en kan be dessa organ granska att behandlingen av de uppgifter som gäller honom eller henne överensstämmer med den nationella lagstiftningen.

Dataskyddsorganen och de som registrerar övervakningsuppgifter ska dessutom genomföra stickprovskontroller i fråga om lagenligheten vad gäller utlämnandet av uppgifter. Resultaten av kontrollerna ska förvaras för granskning av oberoende dataskyddsmyndigheter i 18 månader. Efter detta ska de utplånas omedelbart.

Enligt artikel 31.1 i rådsbeslutet ska en i enlighet med den nationella lagstiftningen behörig myndighet på begäran till den som uppgifterna berör i enlighet med den natio-

nella lagstiftningen tillhandahålla information om de uppgifter som berör honom och om behandlingen av dem. Den person som uppgifterna berör har rätt att kräva att felaktiga uppgifter korrigeras och att uppgifter som behandlats på otillbörligt sätt utplånas. Den som uppgifterna berör har rätt ta upp kränkningar av dataskydd och ersättningsfrågor i anknytning till detta vid en oberoende domstol eller tillsynsmyndighet.

Närmare föreskrifter om förfarandet för genomförande av dessa rättigheter och om grunderna för begränsning av tillträdesrätten meddelas genom nationella bestämmelser i den stat där den som uppgifterna berör utövar sina rättigheter. I Finland ingår allmänna bestämmelser om den registrerades rättigheter (information om behandling av uppgifter och rätt till insyn) i 6 kap. i personuppgiftslagen. Till exempel vad gäller polisen ingår dessutom bestämmelser om denna fråga i 7 kap. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och i fråga om gränsbevakningsväsendet i 40-42 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet. Om datasekretessmyndigheterna bestäms i 9 kap. i personuppgiftslagen och om skadeståndsskyldigheten i 47 § i nämnda lag.

I anslutning till artiklarna 30.5 och 31.1 i rådsbeslutet föreslås att det ska fastställas att det är dataombudsmannen som i Finland är den som kontrollerar att den behandling av personuppgifter som grundar sig på Prüm-rådsbeslutet är lagenlig. Parallellt med detta kan den registrerade ha rättigheter som tryggar de registrerade i enlighet med den nationella lagstiftningen.

Lagen föreslås träda i kraft den 26 augusti 2011.

2.5 Lagen om fordonstrafikregistret

15 §. Det föreslås att till paragrafen fogas en likadan informativ hänvisning om lagring och utplåning av logguppgifter och övervakningsuppgifter som föreslås till 41 a § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

17 §. Det föreslås att till paragrafen fogas en likadan informativ hänvisning om lagring och utplåning av logguppgifter och övervak-

ningsuppgifter som föreslås till 41 a § 2 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Lagen föreslås träda i kraft den 26 augusti 2011.

3 Ikraftträdande

Enligt artikel 36.1 i rådsbeslutet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att följa bestämmelserna i beslutet inom ett år efter det att beslutet har fått verkan, med undantag av bestämmelserna i kapitel 2 avseende vilka nödvändiga åtgärder ska vidtas inom tre år efter det att beslutet och rådets beslut om tillämpningen av detta beslut har trätt i kraft. Beslutet träder i kraft den dag det publiceras i Europeiska unionens officiella tidning. Prüm-rådsbeslutet och Prüm-rådsbeslutets genomföranderådsbeslut trädde i kraft den 26 augusti 2008. Medlemsstaterna ska underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om att de har uppfyllt de skyldigheter som de åläggs enligt Prüm-rådsbeslutet och lämna in de förklaringar som avses i beslutet (artikel 36.2). Rådets generalsekretariat ska vidarebefordra alla mottagna förklaringar till medlemsstaterna och kommissionen.

Liksom det konstateras ovan i stycket Målsättning, föreskrivs det i Prüm-rådsbeslutet om att rådsbeslutet ska börja tillämpas i två faser. Bestämmelser som hänför sig till automatiskt informationsutbyte, vilket gäller DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifter, tillämpas från den 26 augusti 2011 och alla andra bestämmelser har redan tillämpats från den 26 augusti 2009.

Rådsbeslutets första övergångsperiod den 26 augusti 2009 förutsatte nationella genomförandeåtgärder som gäller rätten för stats-tjänstemän i andra stater att delta i gemensamma insatser på Finlands territorium samt rätt att bära och använda skjutvapen eller andra maktmedelsredskap. Eftersom den första övergångsperioden redan har gått ut vid tidpunkten för avfattandet av denna proposition föreslås i propositionen att lagen om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, la-

gen om ändring av lagen om sättande i kraft av Prümfördraget, lagen om ändring av skjutvapenlagen och lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ska träda i kraft den 26 augusti 2011.

4 Behovet av riksdagens samtycke

Grundlagsutskottet har vid behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff och om tillämpning av rambeslutet samt till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 142/2006 rd) i sitt utlåtande tagit ställning till sättet för det nationella genomförandet av rambeslut (GrUU 50/2006 rd). Grundlagsutskottet konstaterade att rambeslut utifrån avdelning VI artikel 34 i EU-fördraget ska vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som ska uppnås men ska lämna valet av form och tillvägagångssätt till de nationella myndigheterna. Grundlagsutskottet har konstaterat att rambeslut som harmoniseringsnormer för lagstiftningen påminner om EG-direktiv (GrUU 10/1998 rd, s. 4 andra spalten).

I den nämnda regeringspropositionen föreslår regeringen att rambeslut ska genomföras genom en blandad genomförandelag av samma typ som de s.k. blandade ikraftsättandelagar som används för fördrag. Enligt förslaget ska det genom en nationell genomförandelag föreskrivas att de bestämmelser i rambeslutet som hör till området för lagstiftningen ska iaktas som lag i Finland. I förslaget till genomförandelag ingick dessutom vissa materiella bestämmelser som var nödvändiga för att genomföra och tillämpa förpliktelserna i ramlagen. Grundlagsutskottet konstaterade att det inte i sig fanns några konstitutionella hinder för det föreslagna tillvägagångssättet för genomförande av rambeslutet. Men lagstiftningen för genomförande av EU-rätt ska t.ex. uppfylla de allmänna kraven på att bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara exakta och noga avgränsade. De ska också uppfylla kraven på god lagskrivning (GrUU 9/2004

rd, s. 2-3). På grund av bl.a. de här kraven bör unionsrättsakter som kräver nationella genomförandeåtgärder i regel inkorporeras i den nationella lagstiftningen genom nationella bestämmelser som i sak motsvarar EU-rättsakterna. Trots detta godkände grundlagsutskottet det föreslagna förfaringsättet, eftersom bestämmelserna i ramlagen var till den grad detaljerade och noggranna att man enligt utskottets mening lika gärna kunde utnyttja s.k. blanketteknik. I sammanhang som gäller regleringen av det straffprocessuella samarbetet bildar de materiella bestämmelserna i förslaget till genomförandelag tillsammans med de bestämmelser i rambeslutet som träder i kraft som lag enligt grundlagsutskottet en sådan helhet som uppfyller de allmänna kraven för genomförandelagstiftning.

Motsvarande teknik för genomförande användes i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande och om tillämpning av rambeslutet samt till vissa lagar som har samband med den (RP 47/2007 rd - RSv 7/2008 rd), gällande vilken grundlagsutskottet gav sitt utlåtande GrUU 23/2007 rd). I sitt utlåtande upprepade grundlagsutskottet sin ovan anförda ståndpunkt om sättet för genomförande av rambeslut och godkände det föreslagna tillvägagångssättet, men utskottet poängterade dock att det i allmänhet med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna och god lagskrivning är mer motiverat att genomföra rambeslut genom materiella bestämmelser med samma innehåll i den nationella lagstiftningen. Även beträffande dessa förslag godkände riksdagen förslaget till förfarande för genomförandet.

Prümrådsbeslutet är såsom ett beslut av Europeiska unionens råd direkt tillämplig lag i EU:s medlemsstater och behöver inte genomföras separat, till skillnad från t.ex. rådets rambeslut, eftersom bestämmelserna i rådsbeslutet är till den grad detaljerade och noga avgränsade att de kan tillämpas som sådana. I rådsbeslutet ingår dock några bestämmelser som förutsätter nationella genomförandebestämmelser med materiellt innehåll. Sådana bestämmelser gäller rätten för statstjänstemän i andra stater att delta i gemensamma insatser på Finlands territorium (artikel 17), om den ifrågavarande tjänstemannens befogenheter samt rätt att bära och använda skjutvapen eller andra maktmedelsredskap (artikel 19). Det föreslås att riksdagen godkänner de ändringar i tillämpningsområdet för skjutvapenlagen, i polisregisterlagen och i lagen om fordonstrafikregistret som genomförandet av Prümrådsbeslutet förutsätter.

Prümfördraget är till sin författningsrättsliga natur ett fördrag som bestämmelserna i 93 § 1 mom. och 94 § om godkännande och uppsägning ska tillämpas på. Grundlagsutskottet har konstaterat (GrUU 18/2002 rd) att ett internationellrättsligt upphävande av en överenskommelse till sina verkningar kan jämföras med uppsägning av en förpliktelse, fastän det formellt inte är fråga om uppsägning av en överenskommelse. Därför krävs riksdagens godkännande också för upphävande av en överenskommelse som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller andra bestämmelser som kräver riksdagens godkännande. Grundlagsutskottet har vid behandlingen av Europolavtalets ersättande med EU-reglering (GRUU 32/2006 rd) ansett att sådana alternativ är konstitutionellt problematiska som innebär att en internationell konventions formella giltighet upphävs genom en explicit bestämmelse i ett beslut eller rambeslut av unionen. Grundlagsutskottet har vidare konstaterat att det väsentliga i ett konstitutionellt perspektiv är att Finland har bundit upp sig vid Europolkonventionen enligt förfarandet i 93 § 1 mom. och 94 § i grundlagen. Enligt grundlagsutskottet kan ett formellt upphävande av en konvention bara godkännas i samma förfarande som iaktogs då konventionen godkändes. Vid beslutsfattandet kan således 93 §

2 mom. och 96 § i grundlagen om behandling av unionsärenden inte tillämpas.

I Prümfördraget och i Prümrådsbeslutet har det konstaterats att de bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i de tillämpliga bestämmelserna i rådsbeslut tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i Prümfördraget. Prümrådsbeslutet innehåller på ovan redovisat sätt vissa bestämmelser med samma innehåll som också fördraget har. Sådana bestämmelser som ska tillämpas med stöd av rådsbeslutet är artiklarna 2-15 (utbyte av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter), 16 (översändande av uppgifter för förebyggande av terroristbrott), 24 (gemensamma insatser), 26 (bistånd vid större evenemang, katastrofer och allvarliga olyckor), artikel 33.1 punkt 2 (definition av automatisk sökning av personuppgifter), artiklarna 35.2 och 35.3 (ändamålsbunden användning av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregisteruppgifter) samt artikel 38.2 (tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa dataskydd och datasäkerhet). I materiellt hänseende ska det inte anses vara fråga om ändring eller partiellt upphävande av Prümfördraget. Därför föreläggs riksdagen för godkännande en ändring av Prümfördragets ikraftträdandelag så att de bestämmelser i fördraget avgränsas från lagens tillämpningsområde som ersätts av bestämmelserna i Prümrådsbeslutet och som tillämpas i stället för dem.

5 Förhållande till grundlagen och behandlingsordning

Innehållet i Prümrådsbeslutet måste bedömas utifrån Finlands suveränitet, som finns inskriven i 1 § 1 mom. i grundlagen och utifrån de grundläggande fri- och rättigheterna. I Prümrådsbeslutet är det fråga om i 1 § 3 mom. i grundlagen avsett internationellt samarbete som kan anses vara sedvanligt och också värt att understödja (jfr GrUU 9/2003 rd, s. 3-4 och 21/2003 rd, s. 4-5). Enligt förarbetena till grundlagen ska Finlands medlemskap i flera internationella organisationer beaktas vid tolkningen av suveränitetsbestämmelsen (RP 1/1998 rd, s. 73 andra spalten) och bestämmelsen ska granskas i skenet av Finlands internationella förpliktelser och

särskilt med beaktande av Finlands medlemskap i Europeiska unionen (RP 1/1998 rd, s. 73 andra spalten). I grundlagsutskottets praxis har t.o.m. vissa långt gående befogenheter som EU-staterna har getts ansetts vara grundlagsenliga, förutsatt att de utövas utanför Finlands territorium (GrUU 44/2002 rd, s. 3, första spalten). Med stöd av artiklarna 17 och 18 i Prömrådsbeslutet har myndigheterna i en annan medlemsstat rätt att också verka på Finlands territorium och delvis enligt samma mönster som de nationella myndigheterna i de frågor som avses i rådsbeslutet och då utöva offentlig makt inom Finlands jurisdiktion och gentemot dem som vistas där. Grundlagsutskottet har ansett att även sådana befogenheter under vissa förutsättningar kan ges till en utländsk myndighet i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 11/2001 rd, GrUU 21/2003 rd och GrUU 9/2003 rd.) Då ska befogenheterna dock kunna anses utgöra en sedvanlig internationell samarbetsform och de får bara i ringa grad påverka statens suveränitet.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande i samband med Prömfördraget (GrUU 56/2006 rd) ansett att bestämmelserna i fördraget är förenliga med den finska grundlagen och utskottet ansåg inte att bestämmelserna i fördraget var problematiska med tanke på Finlands suveränitet eller den i 7 § i grundlagen tryggade rätten till personlig frihet och integritet eller skyddet för privatlivet, som tryggas i 10 § 1 mom. i grundlagen.

Myndigheternas samarbetsformer enligt Prömrådsbeslutet kan till sin natur jämföras med de samarbetsformer mellan brottsbekämpande myndigheter som behandlades i det ovan nämnda utlåtandet av grundlagsutskottet. Till sitt innehåll är de lika som i Prömfördraget. Således ska rådsbeslutet inte anses vara problematiskt med tanke på grundlagen.

De bestämmelser i Prömrådsbeslutet som påverkar de grundläggande fri- och rättigheterna hänför sig till situationer där tjänstemän från en annan medlemsstat kommer till Finlands territorium i samband med en gemensam insats. Då kan åtgärder av en annan stats tjänstemän innebära ett ingripande på Finlands territorium i personlig frihet och integritet som tryggas i 7 § i grundlagen eller i

skyddet av privatlivet som tryggas i 10 § i grundlagen. Tjänstemännen ska dock följa den finska lagstiftningen och instruktioner för finska tjänstemän varför dessa bestämmelser inte är problematiska med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om skydd av personuppgifter genom lag. Till förutsättningen för reglering på lagnivå hör bl.a. kravet på klara gränser och exakthet samt att utlämnande av personuppgifter görs i enlighet med proportionalitetsprincipen och är nödvändigt för uppnåendet av ett godtagbart syfte. Grundlagsutskottet har på sidan 4 i sitt utlåtande GrUU 56/2006 rd konstaterat att den artikel i fördraget som förpliktar till att lämna ut uppgifter, även på eget initiativ, till en fördragsslutande part för att bekämpa terroristbrott är synnerligen brett formulerad och utskottet förutsatte att särskild uppmärksamhet fästs vid utlämnande av uppgifter, eftersom utlämnande och registrering av andra uppgifter än sådana som baserar sig på konstaterbara fakta kan bli problematiska med avseende på skyddet för den registrerades privatliv och rättssäkerhet. Utskottet betonade att uppgifterna lämnas ut med stöd av 37 § i polisregisterlagen och inga lättnader i villkoren för att lämna ut uppgifter föreslås.

Grundlagsutskottet konstaterade i samma utlåtande också att sökning och jämförelse av DNA- och fingeravtrycksuppgifter inte är problematiska med tanke på 7 och 10 § i grundlagen, eftersom fördraget varken ger polisen eller andra myndigheter självständiga befogenheter att samla in eller registrera sådana uppgifter, utan befogenheterna i detta avseende bestäms enligt den nationella lagstiftningen. Enligt det nämnda utlåtandet av utskottet är det väsentliga också det att de fördragsslutande parterna endast har tillgång till sådana referensuppgifter i DNA- och fingeravtrycksdatabaserna som inte direkt kan kombineras med någon person. I detta sammanhang kan det konstateras att utbyte av DNA- och fingeravtrycksuppgifter är möjligt redan nu, men automatisk jämförelse av uppgifter innebär en betydande teknisk lättnad i jämförelse med det nuvarande systemet för utbyte av uppgifter. Nationell lagstiftning tillämpas på översändande av egentliga

personuppgifter. Uppgifter som hänför sig till fordon, även egentliga personuppgifter, får däremot sökas direkt i en annan medlemsstats datasystem.

Med stöd av vad som anförts ovan anses det inte heller att Prümrådsbeslutet är problematiskt med tanke på bestämmelserna i grundlagen om skydd av personuppgifter.

Lagen om sättande i kraft av Prümfördraget och vissa andra lagar som hänförde till det stiftades i vanlig lagstiftningsordning (GrUU 56/2006 rd - RP 243/2006 rd).

Regeringen anser att lagförslagen således kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet

I enlighet med riksdagen beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om genomförande av vissa bestämmelser i rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan *Prümrådsbeslutet*.

2 §

En annan medlemsstats tjänstemans deltagande i en gemensam insats i Finland

En behörig tjänsteman i en annan medlemsstat som deltar i en i artikel 17 i Prümrådsbeslutet avsedd gemensam insats i Finland har på Finlands territorium rätt att i enlighet med en finländsk polismans anvisningar utöva sådana polisbefogenheter som polismannen med stöd av sin behörighet anvisar. En tjänsteman i en annan medlemsstat har rätt att under en finländsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter bemyndigar honom eller henne att använda.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om finländsk polisman tillämpas på motsvarande sätt på

finländsk gränsbevakningsman och tullman, då dessa leder gemensamma insatser.

En tjänsteman i en annan medlemsstat som deltar i en gemensam insats kan ges rätt att på Finlands territorium bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap. Beslut om rätt att bära skjutvapen eller andra maktmedelsredskap fattas av en polisman som hör till befälet, av en anhållningsberättigad tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet eller av en tulldistriktschef vid tullverket. Maktmedelsredskap får användas endast i en sådan nödvärnssituation som avses i 4 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) och i en situation där en polisman, tullman eller gränsbevakningsman med stöd av sina befogenheter i ett enskilt fall ger bemyndigar en tjänsteman i en annan medlemsstat att använda maktmedelsredskap.

3 §

En annan medlemsstats tjänsteman som fordonsförare

Behöriga tjänstemän i en annan medlemsstat som är verksamma på Finlands territorium i ett samarbete enligt Prümrådsbeslutet har då de framför ett fordon de rättigheter som i 6 § 1 mom., 25 § 3 mom. och 48 § i

vätrafiklagen (267/1981) föreskrivs för finländska förare av polisfordon.

kontakt- och samordningsställen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

5 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Ikraftträdande

Närmare bestämmelser om behöriga myndigheter och tjänstemän samt om nationella

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storbritannien och Nordirland, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storbritannien och Nordirland, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag (277/2007) 3 § samt
ändras 1 och 5 § som följer:

1 §

Ikraftsättande av fördraget

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Prüm den 27 maj 2005 ingångna fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storbritannien och Nordirland, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem, med undantag av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen i artiklarna 2–5, 7–10, 12–14, 16, 24, 26, 33.1 punkt 2, 35.2, 35.3 och 38.2. De frågor som avses i nämnda artiklar

regleras i rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

5 §

En annan stats tjänsteman som fordonsförare

Behöriga tjänstemän i en annan stat som med stöd av artikel 23.2 eller 25 i fördraget är verksamma på Finlands territorium har då de framför ett fordon de rättigheter som i 6 § 1 mom., 25 § 3 mom. och 48 § i vägtrafiklagen (267/1981) föreskrivs för finländska förare av polisfordon.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 17 § i skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 3 mom., sådant det lyder i lag 278/2007, och
ändras 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag 151/2004, som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

—————
Denna lag gäller inte heller

1) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en sådan tjänsteman i en annan av Europeiska unionens medlemsstater som är verksam på Finlands territorium med stöd av 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004),

2) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör flygsäkerhetsvakter som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna

17 och 18 i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration eller som tillhör behöriga tjänstemän i en annan stat som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna 25 och 28 i det fördraget,

3) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör behöriga tjänstemän i en annan stat som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna 17 och 19 i rådets beslut 2008/615/RIF.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 41 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 41 a §, sådan den lyder i lag 280/2007, som följer:

41 a §

*Behandling av uppgifter som grundar sig på
Prümfördraget och Prümrådsbeslutet*

Uppgifter som erhållits med stöd av Prümfördraget utplånas med iakttagande av vad som föreskrivs i denna lag och vad som bestäms i artikel 37.3 i fördraget. Uppgifter som erhållits med stöd av rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan *Prümrådsbeslutet*, utplånas med iakttagande av vad som föreskrivs annanstans i denna lag och vad som bestäms i artiklarna 14.2, 26.2, 26.3 och 28.3 i Prümrådsbeslutet.

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på Prümfördraget och Prümrådsbeslutet lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 39.4 och 39.5 i nämnda fördrag och artikel 30.4 och 30.5 i nämnda rådsbeslut.

Var och en har rätt att utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag begära att dataombudsmannen kontrollerar att behandlingen av personuppgifter om personen i fråga och som grundar sig på Prümfördraget och Prümrådsbeslutet är lagenlig.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 15 och 17 § i lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 15 § i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 859/2005 och 276/2007, ett nytt 3 mom. och till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 403/2005, 588/2005, 276/2007 och 281/2007, ett nytt 5 mom. som följer:

15 §

Överlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan *Prümrådsbeslutet*, lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 30.4 och 30.5 i det beslutet.

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på Prümrådsbeslutet lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 30.4 och 30.5 i det beslutet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 9 september 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

2.**Lag**

om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration samt om tillämpning av detta fördrag (277/2007) 3 § samt
ändras 1 och 5 § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Ikraftsättande av fördraget

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Prüm den 27 maj 2005 mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike ingångna fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, sär-

Föreslagen lydelse

1 §

Ikraftsättande av fördraget

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Prüm den 27 maj 2005 *ingångna fördraget* mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

skilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem, *med undantag av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen i artiklarna 2–5, 7–10, 12–14, 16, 24, 26, 33.1 punkt 2, 35.2, 35.3 och 38.2. De frågor som avses i nämnda artiklar regleras i rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.*

3 §

(upphävs)

En annan stats tjänsteman deltagande i en gemensam insats i Finland

Med stöd av artikel 24 i fördraget har en behörig tjänsteman som deltar i en gemensam insats rätt att på Finlands territorium enligt en finländsk polismans anvisningar utöva sådana polisbefogenheter som polismannen inom ramen för sin behörighet anvisar. En annan stats tjänsteman har rätt att under en finländsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter ger honom fullmakt till.

En annan stats tjänsteman som deltar i en gemensam insats kan ges rätt att på Finlands territorium bära sådana skjutvapen och andra maktmedelsredskap som uppräknas i bilaga 2 till fördraget. Beslut om rätt att bära skjutvapen eller andra maktmedelsredskap fattas av en polisman som hör till befälet. Maktmedelsredskap får användas endast i en sådan nödvärnssituation som avses i 4 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) och i en situation när en polisman med stöd av sina befogenheter i ett enskilt fall ger en annan stats behöriga tjänsteman fullmakt att använda maktmedelsredskap.

5 §

5 §

En annan stats tjänsteman som fordonsförare

En annan stats behöriga tjänstemän som med stöd av artikel 23.2 eller artikel 24 eller artikel 25 verkar på Finlands territorium har

En annan stats tjänsteman som fordonsförare

Behöriga tjänstemän i en annan stat som med stöd av artikel 23.2 eller 25 i fördraget är verksamma på Finlands territorium har då

då de framför ett fordon de rättigheter som i 6 § 1 mom., 25 § 3 mom. och 48 § i vägtrafiklagen (267/1981) föreskrivs för finländska förare av polisfordon.

de framför ett fordon de rättigheter som i 6 § 1 mom., 25 § 3 mom. och 48 § i vägtrafiklagen (267/1981) föreskrivs för finländska förare av polisfordon.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 17 § i skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 3 mom., sådant det lyder i lag 278/2007, och
ändras 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag 151/2004, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

17 §

*Undantag från tillämpningsområdet**Undantag från tillämpningsområdet*

Denna lag gäller inte heller överföring till eller från Finland samt innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en sådan tjänsteman i en annan av Europeiska unionens medlemsstater som är verksam på finskt territorium med stöd av 3 § lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004).

Denna lag gäller inte heller
1) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en sådan tjänsteman i en annan av Europeiska unionens medlemsstater som är verksam på Finlands territorium med stöd av 3 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004),
2) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör flygsäkerhetsvakter som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna 17 och 18 i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration eller som tillhör behöriga tjänstemän i en annan stat som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna 25

och 28 i det fördraget,

3) överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör behöriga tjänstemän i en annan stat som är verksamma på Finlands territorium med stöd av artiklarna 17 och 19 i rådets beslut 2008/615/RIF.

Denna lag gäller inte heller överföring till eller från Finland eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som tillhör flygsäkerhetsvakter som verkar på Finlands territorium med stöd av artiklarna 17 och 18 i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration eller som tillhör behöriga tjänstemän i en annan stat som verkar på Finlands territorium med stöd av artiklarna 24, 25 och 28 i nämnda fördrag.

(3 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 41 a § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 41 a §, sådan den lyder i lag 280/2007, som följer:

Gällande lydelse

41 a §

*Behandling av uppgifter som grundar sig på
Prümfördraget*

Uppgifter som erhållits med stöd av Prümfördraget utplånas med iakttagande av vad som föreskrivs i denna lag och vad som bestäms i artikel 14.2, artikel 35.2 och 35.3 samt artikel 37.3 i fördraget.

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på Prümfördraget lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 39.4 och 39.5 i nämnda fördrag.

Var och en har rätt att utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag begära att dataombudsmannen kontrollerar att behandlingen av personuppgifter om personen i fråga och som grundar sig på Prümfördraget är lagenlig.

Föreslagen lydelse

41 a §

*Behandling av uppgifter som grundar sig på
Prümfördraget och Prümrådsbeslutet*

Uppgifter som erhållits med stöd av Prümfördraget utplånas med iakttagande av vad som föreskrivs i denna lag och vad som bestäms i artikel 37.3 i fördraget. Uppgifter som erhållits med stöd av rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan **Prümrådsbeslutet**, utplånas med iakttagande av vad som föreskrivs annanstans i denna lag och vad som bestäms i artiklarna 14.2, 26.2, 26.3 och 28.3 i Prümrådsbeslutet.

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på Prümfördraget och Prümrådsbeslutet lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 39.4 och 39.5 i nämnda fördrag och artikel 30.4 och 30.5 i nämnda rådsbeslut.

Var och en har rätt att utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag begära att dataombudsmannen kontrollerar att behandlingen av personuppgifter om personen i fråga och som grundar sig på Prümfördraget och Prümrådsbeslutet är lagenlig.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 15 och 17 § i lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 15 § i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lagarna 859/2005 och 276/2007, ett nytt 3 mom. och till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 403/2005, 588/2005, 276/2007 och 281/2007, ett nytt 5 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 §

15 §

Överlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

Överlämnande av offentliga uppgifter i elektronisk form

*Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan **Prümrådsbeslutet**, lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 30.4 och 30.5 i det beslutet.*

17 §

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Logguppgifterna och övervakningsuppgifterna om sådan behandling av uppgifter som grundar sig på Prümrådsbeslutet lagras och utplånas i enlighet med bestämmelserna i artikel 30.4 och 30.5 i det beslutet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
